

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Bvllarii Earvmve Svmmorvm Pontificvm
Constitvtionvm Qvae Ad Commvnem Ecclesiae Vsvm post
volumina Iuris Canonici, vsq[ue] ad Sanctissimum D. N.
D. Pavlvn Papam V. emanarunt**

Quaranta, Stefano

Venetiis, 1619

Archiepiscoporu[m] autoritas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10793

uent. Hac autem annorum spacia a tempore suscepti muneris consecrationis, vel palij traditionis, aut translationis vt presertur incipiant. Quæ ne longius differatur, Volumus quod tempus qualecumque excursum alicui ex supradictis presulibus qui siue morte præuentus siue alia quacumq; de causa ob non finitum tempus ei præscriptum dicta limina non visitauerit, ita illiut successori effluxisse, & excurrisse, intelligatur vt termino ipso iuxta prædecessoris sui insiurandum completo, debitam tunc visitationem quam primum conficere teneatur.

Hi vero ex supradictis Antistitibus qui hætenus ab hac Sancta sede ordinati sunt, aut dictum palium ab ea susceperunt, aut ad aliam ecclesiam translati sunt prout cuique distantia locorum, & temporum interualla prescripta sunt ad supradicta omnia obseruanda a die publicationis presentis Constitutionis omnino teneantur.

Iubemus igitur in virtute sanctæ obedientiæ supradictis omnibus antistitib. præsentibus & futuris, vt visitationem prædictam sibi suisque ecclesiis adeo vtilem ac necessariam iuxta præscriptam formulam omnino conficiant. Si vero quod absit, non egerint, eos ab ingressu ecclesiæ, ac etiam ab administratione tam spiritualium quam temporalium, nec non a perceptione fructuum suarum ecclesiarum, a capitulis eorum omni exceptione, & mora cessante interim iuberè exigendorum, & in opus fabricæ, seu ornamentorum ecclesiæ emptionem prout maior exegerit necessitas insumendorum ipso facto tãdiu suspensos esse volumus donec a contumacia resipiscen-tes relaxationem suspensionis huiusmodi a sede prædicta meruerint obtinere. Non obstantibus, &c.

ARCHIEPISCOPI AVCTORITAS.

- 1 Archiepiscopus in quo differat ab Episcopo.
- 2 Iurisdictio Archiepiscopi varijs nominibus in iure exprimitur.
- 3 Archiepiscopi auctoritas olim in electione, confirmatione, & consecratione Episcoporum, & exactione iuramenti.
- 4 Ad consecrationem Metropolitanæ, & suffraganeæ comprovinciales Episcopi accedere tenentur.
- 5 Suffraganeus non consecratus a Metropolitano quid prima vice facere debeat.
- 6 Archiepiscopus est pater & Episcopus animarum, suffraganeorum, & de dilectione, obedientia, & reuerentia erga eum.
- 7 Episcopus extra suam diœcesim quem possit sibi eligere confessarium.
- 8 Archiepiscopus potest proferre censuras contra Episcopum.
- 9 Episcopus coadiutor quænam possit exercere.
- 10 Archiepiscopus an sit iudex ordinarius suffraganeorum.
- 11 Vicarij suffraganeorum an subsint immediate Archiepiscopo.
- 12 In casibus tantum in iure expressis Archiepiscopus habet iurisditionem.

Archiepiscopi auctoritas. Præter Summistas in hoc verbo sciendum est Greg. XIII. crexisse Ecclesiam Bononien. in Metropolim, & Archiepiscopatu f. 1220. in Bullar. incip.

Cõgru-
it ri. de
præb.
& di-
gnita-
tibus.

Gre-

Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam
rei memoriam.

VNiuerſi orbis eccleſijs, eo diſponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obe-
diunt, mentis licet imparibus præſidetes, in omnes agri Dominici partes ocu-
los noſtræ mentis vigilis more patris intendimus, inſpicientes, quid eccleſia-
rum ipſarum, præſertim Cathedralium inſignium ſtatui, & decori maxime con-
ueniat, atque hæc quidem tanto liberalius propenſiusque curandum cenſemus,
quanto magis ciuitatum celebritas, ac ciuium, & populorum ſuorum vota id ex-
poſcunt, ac diuino ſulti præſidio illius, qui euacta ex ſua benignitate ad fidelis
populi ſui ſalutem diſponit, ad ea quæ ad dignitatem, & ſtatum Eccleſiarum
huiusmodi augendum pertinet, officij noſtri partes libenter conuertimus, prout
cognoſcimus in Domino ſalubriter expedire. Cum itaque eccleſia Bononiensis
Sedi Apoſtolice immediate ſubiecta, cui dilectus filius noſter Gabriel tit. S. Mar-
tini in montibus, Presbyter cardinalis Paleotus ex diſpenſatione Apoſtolica præ-
eſt, & quæ in primis Sancti Petronij epiſcopi, & Protectoris Bononiæ interceſſio-
nibus, & meritis, omni quidem tempore diuinæ pietatis abundantia magnis mul-
tisque ornamentis exulta, non modo d. æcelis magnitudine ſatis in omnem par-
tem patens, ſed cleri, populi que pietate, dignitate, & amplitudine florens, epiſco-
porum quoque ordine ſurcedentium, quos, item multos ab initio fere naſcentis
religionis, ſeruientibus adhuc infidelium perſecutionibus, fidei defenſores, & in
ſanctorum conſortio adſcriptos habet, numero aſſuens, ſacrarum præterea reli-
quiarum copia abundans, religioſiſſimis quoque templis, Baſilicis, Monafterijs,
locis pijs, & alijs quæ ad omnem eiſdem cleri, populi que Bononiensis laudem
inſignia ſunt, pietatis chriſtiane monimentis ornata, valde per ſe ipſa elucet,
Cumque ciuitas ipſa iam inde uſque a Theodoſio Imper. ampliffimis illuſtrata
priuilegijs, & a diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris ad Re-
gum congreſſus, Imperatoris coronationem, Concilij Oecumenici trãſlationem,
aliasque maximas res gerendas delecta, eiſque Apoſtolice Sedis primogenita,
& ſtudiorum mater ab omnibus merito nuncupata, nobiſſimo Gymnaſio, Do-
ctorumque, & Scholiarum ex omnibus orbis Chriſtiani partibus illuc conſtuen-
tium frequentia, chariſſimo Quadragenta virum Senatu, & Magiſtraibus deco-
rata; aliorum item illuſtrium virorum, apud quos, & vera Religionis cultus, &
ſumma in Rom. Pont. ipſamque Sedem obſeruantia, & ſtudium ſemper enituit,
copia quidem inſignis, quippe quæ in omnib. ſchiſmatibus partes veri Pontifi-
cis perpetuo ſullinuerit, & viros dignitatibus Eccleſiaſticis claros, Epiſcopos,
Cardinales, Pontificesque de Eccleſia Dei optime meritos ſepentimero tulerit,
ædificiorum item magnificentia, opibus, fertilitate, populi magnitudine, egregia
hoſpitalitate, ac præcipua erga omnes beneuolentia, & charitate, omni que alia
virtute illuſtris, & ſit, & habeatur; Nos aliorum Romanorum Pontificum, præ-
deceſſorum noſtrorum qui eodem honore patriam ſuam condecorarunt, morem
exemplumque ſecuti, & eiſdem etiam Cardinalis, epiſcopique Bononiensis, cu-
iſ non ignota eſt cura, & ſollicitudo in gloria Dei, ſaluteque animarum procu-
randa pio ſtudio adducti, & patriæ ipſius noſtræ Bononiensis quam vnice in
Chriſto diligimus, ſingularibus erga hanc Sedem meritis commou, pater noſque
deſiderio, & ea ſpe, qua tenemur, id fore, vt patria ipſa Bonien. hoc ſingulari be-
neſicio

neficio nostro excitata, sese in dies ad bene agendū magis magisque cōforter, ac-
 cēsi nec non ecclesiæ ipsius, quā totis in Christo visceribus complectimur meri-
 tis permoti ad illam meritis honoribus augendam, & promotendam adducti,
 pijs quoque supplicationibus dilectorum filiorum eiusdem Ciuitatis Quadragin-
 ta vīrum, aliorumque Magistratum excitati, post habitam cum venerabilibus fra-
 tribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus maturam deliberationem
 de illorum consilio, atque Apostolicæ potestatis plenitudine, ad laudem, gloriā,
 & honorem omnipotentis Dei, ac Beatæ Mariæ semper virginis, & Sanctorum
 Apostolorum Petri, & Pauli, eiusdemque, S. Petronii, episcopi, & Patroni Bononien-
 sis, nec non ad vniuersalis ecclesiæ exaltationem, ecclesiam ipsam Bononien-
 sem in Metropolitanam ecclesiam, & Sedē episcopale Bononiensem in Archiepi-
 scopalem Archiepiscopalisque, & Metropolitanam prefidis sedem, & prouincia cap-
 put pro illius Archiepiscopo pro tempore existēti, qui palij, & crucis vsum alio-
 rum Archiepiscoporum more habeat, omnibusque alijs insignibus Archiepisco-
 palibus, nec non priuilegijs, honoribus, & prerogatiuis alijs Archiepiscopis debi-
 tis, & concessis, gaudeat, tenore presentium perpetuo erigimus, & institui-
 mus, ac nomine, titulo, & honore Archiepiscopali, & Metropolitanam decoramus. Nec
 non Placentin. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien. & Cremen. Ecclesias
 earumque omnium & singulorum ciuitates, & Dioceses cum omnibus, & singu-
 lis earum Territorijs, & terminis, ac dilectos filios Clerum, & Populum vniuer-
 sum cum suis collegiatis, Parrochialibus, & alijs ecclesijs, nec non Monasterijs v-
 triusque sexus, ceterisque beneficijs, & officijs ecclesiasticis cum cura, & sine cura,
 secularibus, & quorūvis ordinum regularibus, nec non hospitalibus, domi-
 bus, collegijs, & locis religiosis quibuscunque ab eiusdem sedis Apostolicæ im-
 mediate, siue alterius cuiuscunque, etiam Metropolitanam subiectione etiam perpetuo
 diuidimus, & separamus, illasque & earum Dioceses, ac Ciuitates post hac in pro-
 uincia Bononiensi esse, & consistere, neque in alia prouincia censendas, & nume-
 rādas esse decernimus, & declaramus & quatenus alteri prouincia Archiepiscopo
 nē, etiā Mediolanensi, & Rauennatēsi, a antiquo iure, cōsuetudine, priuilegio,
 vel alterius Metropolitanæ erectione siue institutione, quā iure electionis ex sacri Cō-
 ciliū Tridentini decreto factę vel alia quauis ratione, & causa antea adiunctę su-
 biectione que in toto, aut in parte essent, vel censerentur, siue in illis possessione vel
 quasi se esse pretenderent, ab omni illius siue alterius Prouincię vel Archiepisco-
 pi, etiam Mediolanensis, & Rauennatensis, aut illorum Capitulorum iure Me-
 tropolitico, correctione, visitatione, subiectione, & omni quacunque alia iuris-
 dictione, obedientia, & superioritate, si qua forsan quauis occasione illis compe-
 teret, siue competat, similiter perpetuo eximimus, & liberamus, nec non diocē Bo-
 noniensi ecclesię predictas Placen. Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien.
 & Cremen. Ciuitates, & Dioceses pro sua Metropolitanam prouincia, ac Placentin.
 Parmen. Regien. Mutinen. Imolen. Ceruien. & Cremen. Ecclesias prefatas,
 modernosque & pro tempore existentes illarum singularum presules pro suis,
 & pro tempore existentis Archiepiscopi Bononiensis suffraganeis, qui nec non ea-
 rum singularum Capitula, etiam quocunque priuilegio suffulta, tanquam mem-
 bra capiti eidem Archiepiscopo Bononiensi iure metropolitico subsint, sibi que
 obedientiam, & reuerentiam, tanquam proprio metropolitano prorsus exhibeāt
 patiter perpetuo subiicimus eidēque Archiepiscopo Bononiensi predictos suos
 suffraganeos consecrandi, ad prouinciales synodos euocandi, ac cum eius etiam
 ecclesiastica negotia terminandi, eorum ecclesias disponendi, & causas quarum-
 cunque

cumque appellationum, siue querelas alias iuxta factorum canonum statuta cognoscendi omniaque alia, & singula, quæ de iure vel consuetudine, aut alias quomodolibet ad Archiepiscopos, & Archiepiscopale munus spectare, & pertinere solent, & debent, gerendi & exercendi plenam, & omnimodam concedimus facultatem. Prouinciæ quoque Bononiensi clerum, & populum vniuersum, pro eorundem ecclesiæ, & Archiepiscopi Bononiensis prouincialibus similiter perpetuo concedimus, & assignamus: Decernentes ex nunc in ritum, & inane, si secus super his a quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus regula nostra de iure quæsito non tollendo, ac quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non Placentin. Parmen. Mutinen. Regien. Ceruien. Imolen. & Cremen. ac Rauennaten, & Mediolanen. ecclesiarum prædictarum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis eidem ecclesijs, illarumque præsulibus, & administratoribus, ac Capitalis, & personis sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis, etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus & alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de simili Apostolicæ potestatis plenitudine, & consistorialiter, & de simili concilio, ac alias quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & inno uatis, Quibus omnibus &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1582. quarto idus Decembris Pontificatus nostri anno vndecimo.

Similem erectionem fecit Pius secundus de ecclesia Senensi sua patria vt in Bullario fol. 74.

Nota hic aliquas Archiepiscopi auctoritates, & quoniam hodie Archiepiscopi non possunt exercere omnia, quæ eis competebant per anteriores canones, cum in quibusdã eorum iurisdictione sit limitata, vt Ego Stephanus Quarata dixi in tractatu meo impresso Neap. in anno 1586. de præstantia Archiepiscopi, & eius auctoritate in suffraganeos, eorumque subditos, & in tota prouincia, qui cum non facile reperiat opportunity huius Constitutionis hic inferendum esse censui, recognoscendo, & addendo, & dicimus, quod ꝑ quamuis respectu ordinis in substantia, id est respectu characteris nihil plus habeat Archiepiscopus quam Episcopus, tamen respectu executionis & exercitij maiorem sollicitudinem habet Archiepiscopus. Card. Zabar. in Clem. Archiepiscopo. num. 7. de priuil. (ad dicta per eum vide notab. glo. in c. quia periculosum in verbo de Episcopis. de sent. excomm. in 6. & in extrauag. Ioan. 22. ne Sede vac. in verbo coepiscoporum, Sot. in 4. sent. dist. 24. q. 2. art. 4. ideo in vniuersali dispositione facta de Episcopo comprehenditur Archiepiscopus. Imo, in clem. si de beneficio nu. 9. de præb.) & præcellit ceteros Episcopos honore. Gemin. in c. per singulas el. 2. q. 3. & est persona magis 2 priuilegiata c. seruatis, &c. igitur. 25. q. 2. cuius præstantia ꝑ aliquando appellatur auctoritas Metropolitana c. sollicitudinem, de app. c. de his 12. dist. c. fin. 51. dist. & auctoritas accipitur hic pro iurisdictione gl. Io. Paul. Lanc. in prog. Iustic. cano. in prin. in verbo auctoritate. Alibi dicitur metropolitanicū ius c. cum a nobis, de arbitr. & in auth. de ecclesia. tit. in prin. & Archiepiscopalis dignitas c. fin. de purg. cano. hinc dicitur in extrauag. cōmuni incip. Saluator, de præb. quod Metropolitana Ecclesia est grãdioris honoris tit. suffraganea, q̄ est sub iurisdictione, potestate, & subiectione Archiepiscopi, Capituli, & Ecclesiæ Metropolitanæ. Paul. de offi. & potest. Cap. par. 2. q. 6. sub nu. 6. facit tex. in c. super eo, de centi. quod prouincia

uincia est ad iurisdictionem Metropolitanae Ecclesie, & nota ex d. extrava. quod Metropolitanus, & Archiepiscopus idem sunt. c. pastoralis in princ. de off. ord. Imola, Zab. & Vital. in d. cle. Archiepiscopo, Lancel. Corrad. in templo omni. in di. lib. 2. c. 4. sunt tamen aliqui Archiepiscopi, qui non sunt Metropolitanus, inter alios est Rosanen. & Lancianen. qui nullum habet suffraganeum. Ad ostendendum igitur quanta sit auctoritas Metropolitanus in suffraganeos, eorumque subditos, & in tota prouincia dicta sacrorum Canonum, & Doctorum in hac materia scribam in unum redigere curabo, referendo singulas auctoritates, & in quibus hodie reperitur limitata, ac incipiendo a personis suffraganeorum.

3 Prima auctoritas erat, ut electum in Episcopum Archiepiscopus confirmabat c. 1. 64. dist. c. innotuit, & c. cum dilectus. de electio. c. inter corporalia. de transl. episc. qua fronte. de appell.

Secunda auctoritas erat, quod electione non celebrata infra tres menses iusto tamen impedimento cessante ab ijs qui eligere debuerant, eligendi potestate ea vice carebant, & deuoluebatur ad Archiepiscopum superiorem proximam c. ne pro defectu, de electio. c. quamquam, de electio. in 6. sed antea deuoluebatur ad Papam c. dilectus, de concess. praben. vbi Inno. 3. cassauit quandam electionem factam ab Archiepiscopo Sanctae Seuerinae, sed postea idem Inno. in d. cap. ne pro defectu aliter generaliter decreuit.

Tertia auctoritas erat, quia quando duo contentiose in suffraganeam ecclesiam eligebantur, & hinc inde erant equalia omnia, poterat Archiepiscopus gratificari cui volebat. c. si. 63. dist. vide Hostien. in sum. de off. ordi. sub nu. 7. ver. custos, sed hac Archiepiscopi exercebant quando seruabatur Scrutinium Serotinum, quo Antiqui utebantur antequam electus in episcopum consecraretur de quo in Pontificali Romano in fin. de quibus episcopus ordinandus a Metropolitano interrogabatur habetur in c. omnes. 38. dist. & quoniam ecclesiarum Cathedralium, siue Metropolitanarum, ac Patriarchalium prouisiones, seu electionum ad illas confirmationes ad Sedem Apostolicam hodie pleno iure pertinent, & ab eadem ecclesijs pastore viduatis, vel de nouo prouidetur, vel electiones ab illis, quibus ex priuilegio licet canonice celebratae confirmantur, ut legitur in d. Pontific. par. 1. in rub. de consecratione electi in episcopum fol. 22. extant de hoc regulae Cancellariae Apostolicae in prin. vbi Summus Pontifex sibi reseruat generaliter omnes ecclesias Patriarchales, Primatiales, Archiepiscopales, & Episcopales, superfluum est hodie de his disputare dicit Vgonius in tract. de concilijs in praludijs c. 7. in fin. adeo quod prouisio facta a Papa habet vim electionis, & confirmationis Abb. in c. cum olim, de ea. pos. & pro. post glo. in c. 1. de electio. in 6. Felix in c. eam, de re script. Henri. Bot. de Syno. par. 1. nu. 33. de quorum examine habendo circa eorum qualitates vide Conc. Trid. sess. 24. de refor. gene. cap. 1. & sess. 22. c. 2. extat constitutio Greg. xiiij. de forma faciendi processus, & inquisitiones ex prescripto Conc. Trid. super promouendis ad regimina ecclesiarum Cathedralium, & aliarum superiorum, seu monasteriorum, atque ad ceteras dignitates, de quibus in Consistorio prouidetur. Dat. Romae Idib. Maij 1591. incip. Onus Apostolicae seruitutis. Consecratio vero episcoporum si extra Romanam curiam fiat in ecclesia ad quam promoti fuerint, aut in prouincia si commode fieri poterit celebretur ex decreto Conc. Trid. sess. 24. de refor. gener. c. 2.

Quarta auctoritas erat, nam confirmato electo in episcopum Archiepiscopus in consecratione sui suffraganei interuenire debebat, vel eam committere, nec alij episcopi sine eius mandato consecrare debebant, ut habetur

D tur

tur 64. & 65. dist. per totum c. qui in aliquo 51. dist. c. suffraganeis. de elect. c. si Archiepiscopus. cum seq. de temp. ord. cap. inter corporalia. de transf. episco. c. quod sedem de offic. ord. glo. in c. per lectis in verbo iurgia 26. dist. Et cognoscens episcopum consecrandum esse indignum Metropolitano poterat denunciare. cap. 7. de Scrit. in ordi. facien. Hodie Metropolitani hac auctoritate non vtuntur. quia promissio fit a Papa. & cessat ista auctoritas. quando quis est ordinatus a Papa. vel de eius mandato c. nunc vero 9. q. 3. & episcopum a Papa promotum inferiores non consecrant sine licentia Summi Pontificis. quae datur in ipsis literis promotionis. vt a quocunq; catholico episcopo consecretur. Fely. in c. per tuas. sub nu. 2. de maio & obed. & tunc in mandato promotionis vidi apponi clausulam absque prauidicio Metropolitanis. & quando consecratur extra Romanam Curiam fit etiam per eia scientia ordinarij loci. arg. c. ex tuarum. de autho. & vsu pal.

Quinta auctoritas erat. quia Metropolitanus a suffraganeo exigebat iuramentum. non tamen ultra formam statutam a Canone c. dilecti. de maio. & obedi. & ibi Abb.

- 4 Sexto ad consecrationem Metropolitanis debent episcopi Comprovinciales venire c. qui in aliquo. in fin. 51. dist. & 66 dist. & c. si Archiepiscopus. cum seq. de temp. ordin.

Septima auctoritas est. nam vocati ab Archiepiscopo pro consecratione alterius suffraganei tenentur accedere c. non debet. cum seq. 65. dist. d. c. si Archiepiscopus. Card. Alex. in c. si episcopus 18. dist. & vbi vult Metropolitanus. ibi consecrari debet d. c. qui in aliquo. expensis tamen consecrandi.

- 5 Octauum Metropolitanum ius est. qd episcopus. qui in Metropolitana Ciuitate non fuerit ordinatus infra duos. seu tres menses proprii Metropolitanis sui presentiam visurus accedere tenetur vel impeditus scribere. vt ab eo monitis ecclesiasticis instructus plenius quid obseruare debeat. recognoscat. c. cum longe 63. dist. & c. si quis 65. dist.

- 6 Nonum Metropolitanum ius est. quia Archiepiscopus est pater. & episcopus animarum suffraganeorum. ita scripsit Innoc. iij. Arelaten. ecclesiae suffraganeis vt legitur in primo tomo Decretalium. & aliarum eius epistolarum Romae impresso de anno 1543. fol. 228. quarum literarum tenore hic duximus inserendum. videlicet. *Cum secundum doctrinam Evangelicam quae cunq; vultis vt faciant vobis homines. & uos eis eadem facere debetis. eam reuerentiam vos conuenit prestare praelatis. quam vobis vultis a subditis exhiberi. sane cum venerabilis frater noster N. Arelaten. Archiepiscopus Metropolitanus vester illis studijs. & meritis adiuuetur. vt commendationibus non indigeat aliorum. fraternitati vestrae duximus auctoritate presentium iniungendum per Apostolica scripta praecipiendo mandantes. quatenus ei tanquam patri. & episcopo animarum vestrarum deuote studeatis. & humiliter obedire. ad vocationem ipsius. nisi euidentis necessitas contradicat. secundum traditionem canonicam sine difficultate qualibet accedentes. Dat. Lateran. 4. Decemb.*

Idem Innocen. scribens N. Lexouien. episcopo suffraganeo Rothomagen. Archiepiscopi fol. 108. inter alia scribit haec verba. videlicet. *Ad haec ne propter hoc tu videaris ab ipsius subiectione substractus. volumus. vt sibi tanquam Metropolitano tuo debitam obedientiam exhibeas cum honore. ipse vero (sicut ratio mutuae charitatis exposcit) tibi ut fratri. & coepiscopo suo paternam benignitatem. ac dilectionem impendat.*

Idem

Idem Innoc. scribens suffraganeis Acherſitinae eccleſiæ fol. 367. inter alia ſcribit hæc verba, videlicet. *Fraternitati veſtra per Apoſtolica ſcripta mandamus, atque præcipimus, quatenus ad eum ſicut patrem, & pastorem veſtrum pium geratis deuotionis reſpectum.*

Notatur ex modo relatis quod Archiepiſcopus paſtorales habet auctoritatem ſuper epiſcopum ſuffraganeum c. 1. 34. diſt. Gemin. in c. 1. de ſupplen. negli. prælat. in 6. col. 4. in ſin. Ex proxime dictis inferitur, quod ſuffraganei ſuo Metropolitano obedientiam, & reuerentiam præſtare debent capit. ad ſupplicationem. de renunc. gloſ. in cap. antiqua. in verbo, obedientiæ, de priuileg. & in literis Apoſtolicis quæ diriguntur ſuffraganeis inter alia hæc habentur, videlicet. *Mandantes quatenus eidem Archiepiſcopo tanquam membrum capiti obſequētes exhibeatis ei obedientiam, & reuerentiam debitas, & deuotas.*

Et ſuffraganei partem ſui Metropolitanæ fauere debent quo ad ea, quæ ſpectant ad honorem ipſius. gl. in cap. cum in iuuentute, in verbo, tunc purgarent, de purg. cano. debitum ergo honorem debent ſuffraganei exhibere Metropolitanæ, & eum diligere, & reuereri, ac meminiffe ſe eſſe ſub Metropolitanæ c. quia per ambitiones, ubi gl. in verbo meminiffi. 64. diſt. c. per ſingulas ubi gl. in verbo cognoſcere q. 3. Sollicitudo namque totius Prouinciæ Archiepiſcopo cõmiſſa eſt c. clericos 21. diſt. & d. c. per ſingulas, c. 1. de auct. & uſu pal. & per ſingulas prouincias oportet epiſcopos cognoſcere Metropolitanæ ſuum, qui eis præeſt d. c. per ſingulas, il primo, & 2. c. 1. de off. leg. & ei tanquã maiori obedire. gl. in c. ſi epiſcopus. in verbo, perceptione 18. diſt. dummodo mandatum ſit ſecundũ Canones c. dilectus, de temp. ord. facit tex. in c. dilecti filij, de maior. & obediens. glo. in c. ad aures. d. titulo de temp. ordin. & c. ne Dei eccleſiam, de ſimon. in c. ſane de exceſſ. prælat. & in c. ex tenore, de ſen. excom. Item qui ſcit ſe quibusdam eſſe Præpoſitum, non moleſte ferat aliquem ſibi eſſe prælatum ſed obedientiam, quam exegerit, etiam ipſe dependat, & ſicut non vult grauis oneris ſarcinas ferre, ita non audeat aliis importabile pondus imponere; verba ſunt hæc Leonis Pape relata a Gratiano in c. qui ſcit. 2. q. 6. ubi glo. in fert ad epiſcopos, qui non debent egre ferre appellationes ab eis interpoſitas, facit tex. in c. quorundam. 74. diſt. d. c. dilecti filij, de maior. & obed. c. prohibemus. de cenſi.

Reuerentiæ cauſa fuit decretum, quod præſente ſeu adueniente ſuo Metropolitanæ ceſſet Epiſcopus a Benedictionibus priuatis, vt habetur in Ceremoniali epiſc. nuper edito c. 4.

Hinc deducitur ſecundum Hoſtien. in ſum. de pæni. & remi. nu. 18. in ſi. ſub nu. 20. quod ab Archiepiſcopo de anima epiſcopi ratio exigitur, & quod ei tenetur confiteri ſubdens nec iſtud prohiberi per c. ſin. de pæni. & remiſſ. Abb. in c. cum inferior, de maio. & obe. idem tenet habere locum d. c. ſi. in exemptis tantũ, ſed contrarium tenet in d. cap. ſin. & Pe. de Palu. vt refert Sylue. in verbo confefſor. 1. q. 8. num. 3. quod epiſcopus etiam non exemptus poteſt ſibi eligere confefſarium, & intellige non ſolum in ſua diœceſi, ſed etiam extra, dummodo confefſarius ſit approbatus ab ordinario per declarationem Concil. Trid. ſeſſ. 23. a capit. 15. a

Decimum Metropolitanæ ius eſt, quia Archiepiſcopus poteſt iniungere epiſcopis ſuis, vt per ſuas diœceſes ſeruetur, quod ſeruetur per Metropolitanum ipſum in ſua Diœceſi c. dilectus, cl. ſecundo, de ſimon. dicam. infra 23. aucto.

Vndecimum ius eſt. Nam abſentia epiſcopi probanda eſt a Metropolitanæ

no, a quo in scriptis approbanda est Conc. Trid. sess. 6. de refor. c. 3. & sess. 21. c. 1. de refor.

Duodecimum ius est, quod absque legitima causa, eo non residente Archiepiscopus potest applicare fructus fabricæ ecclesiæ, aut pauperibus loci, & crescente contumacia denunciare Summo Rom. Pontifici iuxta prædicta Decreta Conc. Trid. & Constitut. Pij iij. de anno 1560. pridie non. Septemb. incip. De salute gregis.

- § Decimatertia auctoritas est, quod † Archiepiscopus potest episcopum suspendere, interdicere, & excommunicare c. 1. §. fin. de offi. ord. in 6. c. venerabili, vbi Abb. de sent. exco. glo. in c. fi. 12. distin. Hostien. in c. graue, col. 3. de præb. & in c. 2. de offi. vica. in 6. Abb. in c. non potest nu. 8. de sen. & re iu. & in c. postulatio nu. 11. de cleri. exco. minif. Gemi. in c. vt litigantes nu. 4. de off. ordi. in c. 2. §. fin. de fo. comp. in 6. Deci. in c. 1. de iudi. nu. 29. in 2. lect. Syno. Vgo. in præludij ca. 9. fol. 10. col. 2. Lancel. Corrad. in templo om. iudi lib. 2. ca. 4. sub nu. 18. Boete. de Syno. par. 1. nu. 45. 46. & 47. vbi tenet quod episcopus omittens congregare Synodum est suspendendus ab executione officij, & poterit suspendi per Archiepiscopum cui subest. Eo excommunicato iurisdicatio non deuoluitur ad Archiepiscopum c. 1. de sup. negli. præl. in 6. & tunc cessat iurisdicatio Vicarij, & eius officialis, & si de facto audit causas, potest eum suspendere, & excommunicare Hostien. in c. 1. de off. vica. in procedendo tamen contra episcopos seruanda est dispositio c. 2. de off. deleg. in 6. & sicut eo excommunicato non deuoluitur iurisdicatio ad Archiepiscopum, ita vt nec etiam si propter morbum incurabilem pastorale officium exercere non possit adeo quod non coadiutorem dare possit cap. ex parte de cleri. egro. cum hoc spectet ad Papam c. vnico. eo. ut. in 6. Conc. Trid. sess. 25. c. 7. de refor. generali † de facultate quam habent episcopi coadiutores cum futura successione, & quam exercere possint ultra doc. in locis præallegatis, & Oldrad. conf. 44. ac Nau. in conf. 2. de cleri. ægrot. extant declarationes sacre Congregationis super sacris ritibus. b

Decima quarta auctoritas est. Quod si episcopus est negligens in eo quod facere debet, Archiepiscopus potest ipsam compellere Abb. in repetitione c. si quis contra clericum, num. 7. & nu. 40. de foro comper. & in cap. pastoralis in princ. de off. ordi. in c. auaritiæ. de præben. in cap. cum Bertoldus, de re iud. nu. 1. & potest in eum exaggerare pœnas Feli. in d. c. pastoralis nu. 6. Si autem episcopus non vult facere, an supplebit Archiepiscopus, dicam infra. Ideoque Archiepiscopus cogere debet episcopum negligentem in erectione Seminarij, eiusq; cõseruatione si suam portionem soluere detractauerit ex decreto Sacri Conc. Trid. sess. 23. de refor. c. 18.

Decima quinta auctoritas est, nam Archiepiscopus vocans episcopos ad concilium prouinciale tenentur accedere, de quo infra verbo concilium prouinciale.

- 10 Decima sexta auctoritas est, † nam Archiepiscopus est ordinarius iudex omnium episcoporum suæ prouinciæ. cap. quia cognouimus 10. q. 3. cap. pastoralis in prin. vbi Abb. num. 2. de offi. ord. cap. sollicitudinem, de appel. gl. in c. Metropolitani. 2. q. 7. & in c. sicut vnire, in verbo attetare, de excess. prælat. & in athen. clericus, in verbo episcopalis C. de sacros. eccles. Abb. in c. excommunicato, sub numer. 13. de rescrip. in cap. suffraganeis, num. 1. de elec. in cap. non potest sub nu. 8. de re iudi in c. nullus num. 2. de iure patro. in cap. dilectis, num. 7. de appel. in cap. postulatio, num. 11. de cleri. exco. ministran. & in cap. antiqua, de cleri. exco. ministran. & in c. antiqua, de priuileg. Gemi. in cap. venerabilibus

in

in princ. nu. 4. de sen. exco. in 6. per illum tex. & in c. clericos 21. dist. vbi etiam dicit, quod episcopi immediate sunt subiecti Metropolitano. Car. Zaba. in cle. abusionibus sub nn. 8. de pœn. & remiss. Gemi. & Franc. in c. vt litigantes, de off. ordi. in 6. Roma. conf. 121. nu. 3. Feli. in c. cum inferior, de maio. & obedi. Bott. de syno. par. 4. arti. 2. nu. 28. & 29. est enim episcopus suus, & idem Metropolitana lege subiectus d. c. pastoralis in prin. facit tex. in c. dilectus filius, el secundo, de simo. ibi episcopis tuis, & c. i. 34. dist. & est de clero Metropolitanus c. miratus, & ibi glo. 93. dist. Botte. de syno. par. 3. ar. 2. sub nu. 27 qui est eorum superior clem. 1. & ibi gl. in verbo superiores, de excels. prela. gl. in c. quia periculosum, de sen. excom. in sexto, & in c. cum Apostolus in verbo rationabilibus, de censi. & dicuntur suffraganei a suffragando, quia suffragantur sibi in officio episcopali Abb. in d. c. suffraganeis, & c. quod sedem, de electio. Ex quibus inferitur quod si episcopus manus iniect in clericum, & est senex vel debilis, vel impeditus, poterit absolui per Metropolitanum qui est eius ordinarius, vel sede Metropolitana vacante per capitulum ipsius Specul. in tit. de diuersis senten. for. ver. quid si ipse episcopus. Bertachi. tract. de episcopo in præludis nu. 13. & qualiter Archiepiscopus potest indifferenter cognoscere de causa ciuili, & potest conueniri etiam per eius subditum absque petitione veniæ Abb. in c. legebatur, sub nu. 3. de maio. & obe. Alberi. Oliua super ritu 11. cur Archiep. Neap. & quid in criminibus. vide Abb. in d. capitu. pastoralis, in princip. & in ca. 2. de appella. & quid si de crimine agatur ciuilitate Abb. in d. c. non potest nu. 8. & in causa ciuili non solum procedit si conueniretur a cione personali, sed etiam si reali, vel ratione rei sita in eius diocesi, vel provincia Abb. in c. sane nu. 5. de for. comp. cuius dictis adde Gemi. & Fran. in d. c. vt litigantes, & Lancel. Conrad. in d. templo omi. iudi. lib. 2. c. 4. nu. 17. 18. & 19. & Iacob. Sbrozzius in tract. de off. Vica. lib. 2. q. 58. in causis vero criminalibus vide decretum Conc. Trid. sess. 24. de refor. generalis c. 5. & sess. 13. c. 6. & 7. Non desunt tamen aliqui Doc. dicentes quod Archiepiscopus in ipsis suffraganeis nullam habet potestatem, nisi quatenus expressum in iure reperitur gl. in clem. si vna, in verbo mensæ suæ, de reb. eccle. non alienan. Deci. in c. solitudinem. num. 11. de appellat. post Hostien. & Ioan. And. in c. magnæ, de voto, idem dicit Ioan. And. in c. nullus, de iure patro. refert Feli. in d. c. pastoralis in princ. & in c. cum ex officij nu. 7. de præscript. qui dicit esse doctrinam solitariam, & quod in hac materia episcoporum Metropolitanis est prohibitum quicquid expresse non reperitur concessum, colligitur euidenter in eo quod legitur, & notatur in c. inter corporalia. §. sed neque verfi. & quod non est, de transla. episco. secundum Hostien. in d. c. magnæ. facit etiam tex. in c. dilectus, de temp. ordi. c. duo simul, de off. ordi. & gl. si. in c. 1. de sup. negli. præla. in sexto, vbi dicit Hostien. per d. 2. de transf. episc. quod Archiepiscopo responderi potest, quia sufficit quod casus iste non inueniatur expresse concessus.

11 Decima septima auctoritas est ꝑ quod nedum Archiepiscopus est iudex suffraganeorum d. c. pastoralis, in princ. sed etiam vicariorum generalium ipsorum c. 1. de off. vica. in sexto, & hoc in ijs, in quibus vicarii delinquant in officio d. cap. 1. & tunc officialis dicitur delinquere in exercitio officij, quando auctoritas officij est in causa vt delinquat, & sic quoties pretextu, fauore contemplatione & colore officij delinqueret. Paris de puteo in trac. Syndica. in verbo officialis offensa, sub num. 9. Carani. Inper Ritu. 49. mag. curiæ Vica. sub num. 27. Rota Rōma. in decjs. diuerso 754. nu. 2. & 3. vol. 1. potest ergo Archiepiscopus eos punire Car. Zaba. in clem. abusionibus, sub nume. 8. de pœnit. & remiss. idem dicit in clem.

Archiepiscopo vel simili. nu. 2. de privileg. quod Archiepiscopus habet iurisdictione in episcopos suffraganeos, & eorum officiales per d.c. pastoralis, in prin. & c. Rom. de off. ordi. in sexto, & quod qui habet querelam contra episcopum vel eius officialem, potest adire Archiepiscopum per simplicem querelam c. venerabilibus. §. sed si excommunicatus, de sen. exco. in sexto secundum Card. in d. clem. Archiepiscopo, Gemi. in d. c. venerabilibus. nu. 4. ubi etiam dicit quod quilibet subditus suffraganeorum potest adire Archiepiscopum per viam querelae contra suffraganeum, vel eius officialem. Non obstat tex. in c. i. §. nec etiam. & §. si. de foro comp. in sexto, quia intelligitur quando extra officium ut per Io. And. in d. §. si. & ideo si in exercendo iurisdictionem episcopalem delinquant officiales in aliquo, in talibus immediate subsunt Archiepiscopis, unde a sententijs eorundem ad Archiepiscopum appellatur c. Romana, de appella. in sexto, & possunt Archiepiscopi animadvertere in eisdem verbi gratia si non servant privilegia Sedis Apostolicae, sententiam proferunt per gratiam, vel per sordes, contra cap. i. de sent. & re iudic. in sexto, excommunicant sine scriptis, cap. i. de sent. excom. in sexto, vel vniuersitatem, siue collegium, vel generaliter, sine causa rationabilis, & vera expressione c. Romana §. pen. & fin. eod. tit. & multa alia exempla poteris colligere per te ipsum, in alijs autem, quae facit vel possidet officialis episcopi tamquam priuatus non habet se intromittere Archiepiscopus, plusquam de alijs subditis suffraganei sui d. cap. Romana. §. nec etiam & §. fin. de fo. comp. in sexto, & Archiepiscopus potest contra eundem procedere, quando de facto & contra iura suum exercet officium, ita dicit Host. in d. c. i. de off. vica. in sexto in verbo officialem, & in verbo non arctatur, idem etiam dicit in d. cap. i. de for. comp. in sexto in verbo, officiales, inquires quod cum consistorium episcopi, & officialis vnum, & idem sit. d. cap. Romana, de appella. in sexto. videbatur quod vterque eadem persona censetur, & ideo posset Archiepiscopus distinguere officialē sicut, & episcopum, prout in d. c. pastoralis in princ. Sed non ita est nisi in ijs in quibus officialis delinqueret, circa dictum consistorium, siue officium dicti consistorii, ut patet in d. cap. i. §. fin. de for. comp. in sexto, ubi idem tenet Ioan. And. Gemi. & Franc. in ijs ergo quae sunt extra officium, non se intromittit Archiepiscopus plusquam de alijs subditis suffraganeorum Jacob. Sbrozzius in tract. de off. Vica. lib. 2. quaest. 59. & lib. 3. q. 75. in quos regulariter nullam habet potestatem, nisi casibus expressis in iure cap. Romana, & cap. venerabilibus, de sent. excom. in sexto d. c. pastoralis ubi praeter alios Bellam. num. 1. & 10. & Feli. nu. 5. & est tex. in d. c. i. de sup. negli. praela. in sexto. c. i. de fo. comp. c. sicut vniuers. de excess. praela. Abb. in c. si quis contra clericum, sub. nu. 40. de foro comp. & in c. ex parte. nu. 5. de concess. praben. Card. Zab. in d. clem. Archiepiscopo, & ibi etiam Imo. num. 12. Feli. in c. cum ex officio nu. 7. de prescrip. Dec. in cap. sollicitudinem. nu. 10. de appell. in totum quod Archiepiscopus excommunicans subditum episcopi, vel absolvens in casu non sit extra casus exceptos, non tenet excommunicatio vel absolutio. Inno. in d. c. pastoralis, de off. or. & ibidem Bellame. num. 12. & Abb. sub num. 10. qui dicit quod communiter tenetur, & vide eundem in cap. quanto, de off. ordi. post glos. in cap. per singulas, et secunde, q. 3. & glo. in Summa, 16. q. 6. in verbo Metropolitanum, unde Archiepiscopus subditos sui suffraganei non potest compellere causas delegatas ab eo suscipere, suas sententias exequi, vel testimonium in causis, ad eum deuolutis proferre, nisi consuetudo aliud disponat c. i. §. neque, de foro comp. in sexto ubi Gemi. num. 3. notat quod iudex non potest compellere testem ad testificandum in causa coram eo vertente, nisi sit sub iurisdictioni subiectus. Item

Archie-

Archiepiscopus nec contra officiales, vel p̄lato s suffraganeorum consuetudine aliud non disponere, nec contra subditos eorum super salarijs aduocatorum, & procuratorum causarum fori Archiepiscopi iudex competens est. d. cap. 1. §. nec etiam. Idem Archiepiscopus non compellit inuitos contrahentes aliarum dicecēsiū in sua propria coram se respondere nisi ibi inueniatur, sed si citati nolunt comparere, vel maleiose se occultant ne citentur in bonis ipsorum in sua dicecēsi post missionem facere, vel in alia decernere per ordinarios faciendam. d. c. 1. §. contrahētes. vbi no. Doc. & Gemi. quod ratione contractus non potest quis conueniri in loco contractus nisi reperiat ibi, & sic patet quod in contractibus non fit remissio ad locum contractus sicut fit in delictis: quid si dicecēsanus nō vult illam facere? non potest compelli a iudice contractus nisi alias sit suus, secundum Ioan. Mona. Archi. & Gemi. in d. §. contrahētes, & nota quod iudex non poterit excommunicare existentem extra territorium ratione contractus ini ti in territorio, si ibi non inueniatur, quod limita nisi iudex prius prauenisset illum per citationem antequam exiret eius territorium, quia tunc teneret excommunicatio contra existentem extra territorium ratione contumaciæ commissæ in territorio, tenet Inno. & Ioan. And. in c. prærerea, de dilatio. & Franc. in d. §. contrahētes, & nota quod disposita in d. §. contrahētes, habent locum in quolibet alio iudice contractus, licet non sit Archiepiscopus Io. And. & Gemi. ibi sub nu. 15. & probatur omnia ibi disposita in l. hæres absens. & l. omnem, & l. interdum, §. fin. de iud. cum similibus allegatis per Hostien. ibidem in verbo super contractibus. Item non potest Archiepiscopus suos clericos mittere in Dicecēsim suffraganeorum vt coram ipsis fiant contractus, vel iam facti approbentur, nec si facti, vel approbati sunt coram illis possunt suffraganeorum subditos cogere coram se litigare super illis, nec excommunicare suffraganeorum officiales, vel subditos si nolunt litigare coram ipso d. cap. 1. §. fin. de foro comp. in sexto. vbi Ioan. And. ampliat etiam si contractus fierent coram ipso Archiepiscopo, extra suam dicecēsim, non sentirentur contrahentes ipsius forum. infertur etiā ex regula prædicta quod si Archiepiscopus citat subditum suffraganei, & in citatione exprimit casum per quem concludatur sua iurisdictio, tenetur citatus comparere, aut non exprimit casum per quem concludatur sua iurisdictio, tenetur citatus comparere, aut non exprimit talem casum, & non tenetur comparere secundum Hostien. Ioan. Mon. Ioan. And. & Gemi. in d. §. fin. num. 3. etiam notat quod citatus a non suo iudice, licet non compareat, tamen excommunicati non potest, & ratio est quia iste non potest dici contumax & Franc. in d. §. fin. vnum casum colligit in quo excommunicatio est ipso iure nulla, quādo scilicet quis citatur a nō suo iudice, quia tunc non tenetur comparere, nec potest excommunicari si non comparet, esto quod al quo casu posset esse suus iudex, casus in quibus excommunicatio est nulla, ponit glo. in c. præsentī, de sent. excom. Item Archiepiscopus nō potest cōsentire vnioni ecclesiarū quæ sunt in dicecēsi sui suffraganei. c. sicut vnire, de excēss. præl. alios casus negatiuos poterit quis colligere per seipsum. Inter principales ergo casus exceptos in quibus Archiepiscopus habet iurisditionem, est qui sequitur.

a **AD DITIO.** Verba declaratoria decreti Conc. Trid. sess. 23. c. 15. sunt, videlicet *S. D. N. audita relatione Congregationis declarauit episcopus vigore priuilegij. de quo in c. si. de penit. & remiss. non posse sibi eligere sacerdotem non subditum qui a proprio ordinario non fuerit adhuc ad formam huius decreti Concilij admissus, & approbatus ad audiendas confessiones.*

Communis intelligentia d. c. fin est, vt habeat locum etiam in episcopo suffraganeo, vt possit sibi eligere confessorem contra Hostien. qui confessor electus etiam Archiepiscopo inuito potest omnia in eum de quibus non est sedes Apostolica consulenda quia hanc potestatem non habet ab episcopo eligente, sed a iure committente S. Anton. in 3 par. sum. tit. 17 cap. 2. §. 2. Sylues. in ver. Confessor. 1. q. 9. & dum legitur ibi episcopo inuito dic. Archiepiscopo inuito sic enim dicit S. Anton. in loco præallegato

b De coadiutore episcoporum fecit tractatum Thomas Campegius habetur etiam per Parisium in tract. de resigna. benef. lib. 8. q. 20 & extant declarationes tenoris sequentis videlicet. Die Jouis 31 Ian 1561 Congregatio Illustris. Dominorum Cardinalium super sacris ritibus ad dubia nomine Illustriss. Dominorum Card. Paleotti & Veronen. proposita sic respondendum censuit.

Ad primum dubium censuit coadiutori cum futura successione non licere ingredi ciuitatem pontificaliter, quia licet, sit coadiutor cum futura successione, ex quo tamen non habet ius in re, sed ad rem, non debet recognosci tanquam superior, & caput, sed vt coadiutor, & eo magis, quia contingere potest vt non succedat in episcopatu, sed prior moriatur.

Ad secundum respondit ipsum non debere vti cruce in diuinis, nec in functionibus pontificijs, nec dum incedit per urbem cum crux sit signum, & ornamentum dignitatis, & iurisdictionis, & coadiutor vtraque careat.

Ad tertium censuit coadiutorem pontificalia in ecclesia exercentem absente Archiepiscopo vti posse cappa, cum ea sit tantum ornamentum dignitatis episcopalis, presente autem Archiepiscopo vti debet mantelletto, & rochetto, neque licere vniquam coadiutori vti mozetta, & rochetto etiam absente Archiepiscopo, cum hoc proprium sit eius, penes quem est dignitas, & iurisdictionis.

Ad quartum respondit negatiue cum vna sedes non capiat duos.

Ad quintum censuit canonicos esse compellendos vt coadiutori episcopo solenniter celebranti, & pontificalia exercenti semper assistant, alioquin indecorum videretur si episcopus sine canonicorum assistentia celebraret, nec non videretur esse contra decretum Conc. Trid. quod extensiuè huic etiam casui accommodari potest.

Quoad circulos respondit canonicos non debere accedere ad circulos, cum ipsi circuli denotent membrorum vnionem ad ipsum caput, & ex superius deductis constat coadiutorem non debere esse caput.

Quo uero ad confessionem faciendam, cum celebrante solenniter respondit decere vt coadiutor episcopus confessionem faciat cum sacerdote canonico celebrante, & ut idem quoque benedicat in fine missæ, ne populus presens diuinis benedictione episcopali defraudetur, & iam est usu receptum ut episcopus benedicturus in fine missæ faciat etiam confessionem cum celebrante.

Ad sextum censuit licere coadiutori de licentia tamen Archiepiscopi benedicere populo, dum per ciuitatem incedit.

Ad septimum respondit maxime decere, ut canonici prodeant obviam coadiutori episcopo ad ecclesiam pontificaliter accedenti ad ostium ecclesiæ, eumque discedentem ad idem ostium deducere, immo esset valde commendandum si nonnulli canonici officij, & urbanitatis gratia ad ipsius coadiutoris ades accederent.

Ad Octauum respondit, coadiutorem non habere facultatem largiendi indulgentias, & sic eas Archiepiscopi nomine, si quas Archiepiscopus concedere voluerit, esse publicandas.

Quarum declarationum exemplar habui ab admodum Illust. & Reuerendiss. Domi.

Domino Alphonso Pisano Archiepiscopo S: Seuerinae, & in super vidi Bullas Apostolicas in persona Domini electi episcopi Caliponen coadiutoris Domini episcopi Insulanen. cum futura successione ubi inter alia sunt appositae haec verba videlicet, te praedicto Annibali episcopo quamdiu idem Annibal episcopus eidem ecclesiae Insulanen. praesuerit, coadiutorem perpetuum, & irreuocabilem in regimine, & administratione ecclesiae Insulanen. huiusmodi in eisdem spiritualibus, & temporalibus cum plena facultate omnia, & singula quae ad huiusmodi coadiutoris officium de iure, vel de consuetudine quomodolibet pertinerent, &c. haec recensui quia in bullis coadiutorum non solet exprimi aliqua facultas specialis, sed absolute praedicta generalis clausula sed audiui hodie has facultates exprimi. Prosp. de Aug. V. I. D.

- 13 Quam iurisdictionem habeat Archiepiscopus per appellationem, & de eius effectu.
- 14 Absolutio ad cautelam quae sit, quando habeat locum, & dari possit.
- 15 In quo loco Archiepiscopus potest cognoscere causas appellationum.
- 16 Archiepiscopus in diocesis suffraganeorum eis inuitis nihil potest regulariter agere nisi in casibus sibi a iure concessis.
- 17 An de consensu partium.
- 18 Quae sunt consideranda ante inhibitionem.
- 19 An per suspensionem suffraganei deuoluatur iurisdictione ad Archiepiscopum.
- 20 A quibus decretis hodie admittenda sit appellatio.

Decima octaua auctoritas est, ¶ nam Archiepiscopus habet iurisdictionem in subditos suffraganei per appellationem in appellatorem, & appellatum, illosque qui se sponte offerunt iuri super illa re, de qua est questio c. Romana. §. in alium, & ibi Gemi. & Franc. de appellat. in sexto, & appellatio principaliter operatur duos effectus, vnum sententiae suspensionum, alium vero iurisdictionis deuolutiuum Abb. in rub. & in c. per tuas, nu. 2. de sent. excommu. Franc. in c. ex parte, de appella. a subditis enim episcopi suffraganei ad Archiepiscopum appellatur. cap. per singulas et secundo. c. co. questu. 9. q. 3. c. 1. de offi. lega. c. duo, & c. pastoralis, de offi. ordi. c. dilectis, c. cum causam c. sollicitudinem, de appella. c. per tuas, de sent. excom. c. 1. de foro comp. in sexto. d. c. Romana, de appell. in sexto. c. 1. & c. vt litigantes, de offi. ordi. in sexto. c. venerabilibus, de sent. excom. in sexto. cum similib. & non ad Patriarcham si Archiepiscopus illum habet in superiorem, quia omittitur mediū, scilicet Archiepiscopus. Feli. in c. cum te consulente, de off. deleg. valet autem consuetudo appellandi eo omisso qua cessante, valet appellatio, si non fuit obiectū. Abb. in rub. de appell. ad Papam autem appellatur omisso medio c. ad Romanam, 2. q. 6. c. antiqua. de priuileg. glo. in d. cap. Romana, in princ. Feli. in d. c. cum te, quia ipse est omnium iudex ordinarius, glo. in d. c. si duobus, de appellat. de qua appellatione debet Archiepiscopus certificari, vt non possit se intromittere Host. in c. 1. de sup. negli. praela. in sexto de qua scientia vide glo. in reg. cum qui scit. de reg. iur. in sexto, nam si appellatum sit ad Papam ab vno, & ab alio ad Archiepiscopum, qui ignorans appellatum fuisse ad Papam, ratione contumaciae excommunicauit, tenet excommunicatio. c. si duobus, de appell. & sic nota Archiepiscopum esse legitimum iudicem subditorum suffraganeorum in causa appellationis, & appellatio interiecta ad Papam, quam ignorabat Archiepiscopus, non habet impedire iurisdictionem ipsius, cui renunciare poterat appellans. Gemi. in d. c. Romana. §. cum autē, de appella. in sexto, quod extendit in quolibet ordinatio ignorante fuisse appellatum ad superiorem, vt non suspendatur eius iurisdictione. Per. Duena.

Duena. reg. 24. limit. 4. per d. c. si duobus, & sciens de appellatione ad Papam, non potest Archiepiscopus tunc se intromittere etiam in concernentibus appellationem, nisi appellans appellationi renunciauerit verbo, vel facto, vel nisi notorium sit actum illum esse iniustum. d. c. sollicitudinem, de appella & vide glo. in c. per tuas, in verbo remitti, de sent. excomm. & per d. c. sollicitudinem, dicit ibi Card. Alex. num. 4. quod licet regulare sit Archiepiscopum in criminibus notorij habere potestatem supra subditos suffraganeorum c. Romana §. notoria, de censi. in sexto, tamen ampliatur etiam post interpositam appellationem ad Papam, & hoc per elegantem decisionem prædicta decretalis, de qua per Hostien. in cap. ex conscientia, de crim. fal. Antonius Gabriel. lib. 2. com. opin. in tit. de appella. conclu. 2.

Ampliatur tamen præcedens conclusio, quod nedum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus ab episcopo ad Archiepiscopum appellari possit. Hostien. in d. c. Romana. in princ. & in §. debet, & ne dum in ciuilibus, sed etiam in criminalibus, & non solum cum proceditur per viam accusationis, sed etiam per viam inquisitionis. Abb. in licet num. 3. de offi. ordi. an autem in causis fidei ab ordinario ad Metropolitanum appellari possit. vide Fran. Pegna in 3. par. direc. inquisi. in scholia seu adnotatione 42. fol. 153. c.

Declaratur prædicta conclusio vt per appellationem solum deuoluatur iurisdictione ad Archiepiscopum quo ad partes, non quo ad alios subditos, & ideo in compulsionem aliorum subditorum recurrendum est ad episcopum. glof. & Abb. in capitu. pastoralis, in princip. numer. 12. de offic. ordin. vnde non potest Archiepiscopus compellere subditos episcopi ad perhibendum testimonium nisi aliud de consuetudine obrineat c. 1. §. neque. vbi glo. in verbo suscipere, de foro comp. in texto, & Hostien. in verbo, testimoniū, dicit necesse est quod ordo seruetur, vt scilicet is qui ordinarius est personarum primitus requiratur, qui si non obedierit puniri poterit, & si infra tempus per Metropolitanum congruum assignatum hoc non fecerit, eo lapsa ipse Archiepiscopus faciet no. in c. Roman. de sup. negl. prel. in sexto, sed istud non placet Archidia. qui dicit, quod licet tunc possit compellere suffraganeum, non tamen subditum ipsius; & ita Io. And. residet. Imo tamen in d. §. neque. dicit, quod forte posset dici illud procedere quando est negligens in termino a iure statuto, secus in termino per Archiepiscopum statuto ne alias aperiat via malitij. cap. quanto in fin. de diuor. secundum eum: decisio autem huius articuli dependet a notatis in d. capitul. Romana, quia si teneatur opinio quod negligentia episcopi deuoluat iurisdictionem ad Archiepiscopum, procedit opinio Hostien. Si vero teneatur opinio contraria, procedit opinio Aicli. & ita nihil affirmando transeunt Gemin. & Franc. in d. §. neque. de qua questione dicam infra.

Id autem quod diximus de effectu appellationis, limita vt per appellationem non suspendatur executio, si appelletur ab excommunicatione, vel ab alia sententia censuræ ecclesiasticæ, nam tunc causa tantum transfertur ad superiorem c. pastoralis §. verum. vbi Abb. assignat duodecim rationes, de appell. c. ad reprimendam, & ibi glof. in verbo conquestus, de offic. ordi. cap. is cui, de sen. excomm. in sexto (secus est in appellatione a declaratione excommunicationis, vt dicam infra sub nu. 20.) & potest Archiepiscopus aliquando absolueri ad cautelam c. per tuas, de sen. excom. c. solet, & c. venerabilibus, eo. tit. in sexto, & de absolutione ad cautelam etiam habetur in cap. ad præsentiam, de appell. in c. veniens, el 2. in fi. de resti. in c. Apostolicæ, de excep. c. cum desideres §. 1. & c. venerabilibus. de sent.

excom.

14 excom. & in c. presentis. co. titul. in sexto, † est autem absolutio ad cautelam vera seu putativa ab ecclesiastica censura liberatio. Io. And. in d. c. solet, nu. 12. qui post Inno. Host. & Io. Mon. ibi longe diffusius tractat hanc materiam absolutionis ad cautelam per modum summa, ex cuius, & aliorum dictis ad intelligentiam terminorum has breves conclusiones delegimus. Absolutionem, scilicet ad cautelam non habere locum nisi in sent. excom. lata ab homine, & a censuris latis in homines, quia ille possunt esse nullæ, & iniustæ, in sententijs vero latis a canone, & a iure de quibus non dubitatur, quod sint iniustæ, ista absolutio locum non habet, & hoc nisi occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, secundum Ioan. And. quem sequuntur ceteri doc. quorum dicta reassumit Franc. in d. c. solet. in 1. nota. & col. 3. & sequitur Felin. in d. cap. Apostolica. num. 20. de except. Bott. de syno. part. 3. ar. 1. concl. 13. num. 112. ubi etiam tenet quod sicut absolutio ad cautelam, non habet locum in censuris latis per canones, ita nec in censuris statutorum synodaliū, idque colligitur etiam ex præallegatis iuribus loquentibus de absolutione ad cautelam, quæ loquuntur in censuris latis ab homine, & excommunicatio nunquam fertur ab homine nisi propter contumaciam. Abb. in cap. qua fronte, num. 11. de appellatio. in rub. de sen. exc. & in c. 2. de rap.

Secunda conclusio est, quod quando ex quacunque causa allegatur nullitas sententia, habet locum ista absolutio ad cautelam, & hac opinio est communior, & verior, & communiter tenetur, dicit Abb. in d. c. Apostolica, sub nu. 10. de exceptio. & ideo si sententia censuræ dicatur iniusta, tunc non debet peti absolutio ad cautelam, sed simpliciter ex quo est ligatus, eum sine iusta, vel iniusta ligat. idem quando sententia esset æqua, & iusta, ita ex dictis Doctorum concludit Franc. in d. cap. solet. col. 4. ver. 5. quærit; habet ergo locum in omni casu quo dubitatur de nullitate Franc. in d. c. solet in 3. no. Sed si constat eam esse nullam, tunc debet statim pronunciari nulla, nec fiet ista absolutio ad cautelam Card. Alex. in cap. quoties, 2. q. 6. a sententia itaque iniusta non datur absolutio ad cautelam, quia fateatur se ligatum, ideo habet necesse petere directe absolutionem, & non ad cautelam. Gem. in d. c. solet, nu. 7. casus in quibus excommunicatio est nulla, enumerat gio. in c. in presentis, de sent. excom. in sexto, & quæ dicatur iniusta, & nulla, vide glo. in c. sacro, eo. tit. in antiquis, Abb. in c. ab excommunicato, de rescript. Nau. in Man. confess. c. 27. sub nu. 2.

Tertia conclusio est, quod qui non potest directam absolutionem impendere, non potest nec illam quæ fit ad cautelam. Franc. in d. c. solet. col. 1.

Quarta conclusio est quod absolutio ad cautelam est ex gratia nam de iure esset ut primo constaret de veritate causæ quam fieret absolutio, ideo est in arbitrio superioris, qui poterit eam concedere, & denegare secundum coniecturas occurrentes ut concludunt Innoc. Hostien. & Ioan. And. in d. cap. solet. ubi Franc. in 2. nota.

Quinta conclusio est, quod quando fit hæc absolutio ad cautelam, requiritur citatio illius cuius interest, nisi periculum esset in mora, & debet fieri absolutio cum cautione de parendo mandatis, si apparebit eum iuste excommunicatum, cum enim hæc absolutio fiat solum in dubio, tale dubium postea per probationes certificabitur, per quas patebit an absolutio habeatur pro putativa, & imaginaria, quod erit cum patebit non fuisse ligatum, an vero si apparebit illum iuste ligatum, unde non bene esset in hunc casum provisum aduersario, si non cauisset, debet etiam præstari iuramentum secundum Io. Andr. cum dicta reassumit Franc. in d. c. solet, col. 4. ver. 6. quærit, & notat vnam regulam quod ubicunque

pars potest impedire, ne actus fiat, semper requiritur citatio. facit quod notatur. 3. q. 9. c. omnia. quare autem ista absolutio dicatur, & fiat ad cautelam, vide Abb. in d. c. Apostolica. num. 10. de except. referentem Hostien. & Io. And. in d. c. solet. ubi gl. in verbo opponat, dicit quod propter peccatum, & propter excommunicationem facilius quis moritur gl. in cap. episcopi 11. q. 3. Silua nup. lib. 6. sub nu. 58. Oliua super titu. 18. cur. Archiep. Neap. & proprie dicitur absolutio quando fit a censura iusta, vel ad cautelam, sed ubi est censura iniusta, vocatur proprie relaxatio, licet respectu suspensionis iura vtantur verbo relaxationis Felin. in d. c. Apostolica in princ. qui a nu. 17. vsque ad finem dicitis per Io. And. in d. c. solet, circa absolutionem ad cautelam multa satis notabilia addidit.

Sexta conclusio est, quod absolutio ad cautelam potest fieri etiam antequam iudex de veritate cause cognoscere incipiat. c. venerabilibus §. sed si ex causa, & ibi Franc. de sent. exco. in sexto, plus ergo potestatis habent Archiepiscopi in hac absolutione ad cautelam, quam in inhibitione quam facere non possunt, nisi prius incipiant cognoscere de veritate cause appellationis ante diffinitiuam glo. fi. in d. c. venerabilibus.

Septima conclusio est secundum Card. Alex. in cap. sollicitudinem, num. 4. de appella. qui ex eo tex. notat, quod in omni casu in quo nulla causa cognitio requireretur, tunc inferior pendente appellatione coram superiore potest adiri, & infert satis notabiliter quod cum absolutio ad cautelam possit impendi prestita cautione absque cause cognitione, pendente appellatione coram Papa a facto episcopi, poterit excommunicatus ab episcopo petere ab Archiepiscopo ad cautelam absolui ab excommunicatione non obstante quod interposuerit appellationem ad Papam.

Octava conclusio est, quod non solum fit absolutio ad cautelam quando quis principaliter appellat, vt supra dixi, sed etiam quando contra aliquem testem posset opponi exceptio excommunicationis vt repellatur a testimonio, tunc iudex potest absolvere ad cautelam testes, quando tamen aliter veritas haberi non potest, nisi fit tale genus excommunicationis, cuius absolutio reseruaretur Papa, & durabit durante eius depositione ca. veniens el. 2. in fin. & ibi glos. Io. And. & Doc. de testi. sicut, & absolutio eligere debentis d. cap. Apostolica. de excep. & potest fieri tunc a quocunque iudice causa Feli. in cap. pastoralis, num. 13. de offic. ordi. tales enim absolutiones prouident negotijs quibus functis reuiuiscit sententia, & procedit quando excipitur de excommunicatione in vim dilatoria, secus in vim peremptoria, nam tunc non fieret absolutio ad cautelam Franc. in d. c. solet, col. 2. & 5. vers. 8. quarit, qui ita dicit post Archi. & Io. And. in cap. 1. num. 2. & Gemi. num. 10. de excep. in sexto, quae omnia notabilia sunt, quia multi errant in ista absolutione ad cautelam dicit Card. Alex. in cap. quoties, 2. q. 6. fit etiam absolutio ad cautelam extra casum excommunicationis propter ambiguum duplicatis gl. in c. fi. de his qui fi. occid. & in verbo bonum, & in c. significasti, in verbo ad cautelam, de homi. de penitentia ad cautelam, legitur in cap. significasti, el. 2. de homi. glo. in c. perpendimus, de sent. excom. de venia ad cautelam in cap. exhibita eo. ti. cap. 2. & 3. & ibi glos. fi. de cleri. percus. & quicumque absoluitur saltim ad cautelam semper obtineat literas absolutionis, glos. in capit. proposuit. in verbo de absolutione, de cleri. exc. minif. & de iuramento ad cautelam glo. in cap. super eo, de sent. excom. Sed redeundo ad appellationis materiam quatenus ad Metropolitanum attinet, quare de loco iudicij in causis appellationum tractandis. Resp. con-
15 stitucione Bonifacij octaui esse cautum, ne Archiepiscopus causas quae per appellationem,

lationem, vel alias iure Metropolitico deferuntur ad ipsum alibi quam in sua propria ciuitate, vel diocesi, aut in eis in quibus appellatum extitit, vel causa ipsa consistere dignoscuntur audiat, vel etiam audiendas committat nisi sibi aliud de consuetudine competat in hac parte c. vt litigantes, de offic. ordi. in sexto, ex quo tex. notat ibi Gemin. casum in quo Archiepiscopus potest locare sedem, & de causa cognoscere in diocesis suffraganeorum suorum, nam Metropolitanis ne suorum suffraganeorum ingrediantur dioceses, vt in eis auctoritate propria iudicet, disponant, aliquidue aliud agant, canonica prohibent instituta dicitur in cap. 1. de off. ordi. in sexto. Super quo tex. exorditur Hostien. ¶ quod Archiepiscopus in diocesis suffraganeorum suorum nihil potest inuitis suffraganeis regulariter agere, & est tex. in c. sicut vnire. de excess. pral. facit etiam rex. in c. pastoralis in prin. de off. ordi. & c. duo. eo. tit. & c. 1. de supplen. negl. prala. in sexto. vbi etiam Hostien. dicit, quod prohibitum est Archiepiscopis, vt in diocesis suis suffraganeorum aliquid exerceant, sed suis terminis sint contenti. cap. nullus primas. 9. q. 2. & ideo in nullo debent se intromittere, nisi in casibus a iure concessis, & Hostien. in d. c. 1. de sup. negl. prala. in sexto, refert decem & octo casus, alias debet regulariter Metropolitanus abstinere per d. c. pastoralis, & cap. sicut, & eisdem etiam casus refert in summa de offic. ordi. sub num. 7. Archiepiscopus in super non potest in diocesi suffraganei constituere officiales, qui de causis ad eam per appellationem deuolendis cognoscant nisi de consuetudine habeat, licet possit delegare causas in diocesi episcopi sibi per appellationem deuolutas d. c. 1. de offic. ordi. in sexto, & Metropolitanus gesta in diocesi suffraganei in casibus qui non sunt in iure expressi, sunt nulla. glos. in cap. per singulas el. 2. 9. quaest. 3. Card. Alex. in d. cap. nullus Primas, & facit regula ea qua, de reg. iur. in sexto, & ibi gl. Item quarto pro declaratione proxime dicti, quid si adesset consensus partium. Resp. ¶ quod Archiepiscopus vel eius officialis de causis clericorum, tanquam iudices, absque diocesanorum suorum voluntate non cognoscunt, quando tamen non sunt appellatum, & si in ipsos iidem clerici de facto consentiant d. c. 1. in prin. de foro comp. in sexto vbi Gemin. notat quod Archiepiscopus non potest adiri per viam querelae per subditos suffraganei sui, nisi ipse consentiat, & sic patet quod de iure canonico clerici non possunt prorogare iurisdictionem non sui iudicis etiam ecclesiastici suo iudice non consentiente, cap. significasti, de fo. comp. & consensus debet esse episcopi, & non eius officialis generalis Gemin. in d. c. 1. num. 2. & nouem concurrere debent, vt consensus clerici teneat, Hostien. in d. c. 1. in verbo de facto, de fo. comp. in sexto. Inter subditos ergo episcopi citra remedium appellationis non potest Archiepiscopus regulariter aliquid diffinire. Abb. in c. solitudinem num. 7. de appell. & si Vicarius episcopi detulit appellationi non deferenda, non prauiudicatur iurisdictioni episcopi Iacob. Sbroz. in tract. de offic. Vic. lib. 2. quaestio. 204. Vltorius quaero, quaenam causa cognitio requiratur antequam inhibeat. Resp. quod Archiepiscopus antequam suffraganeo inhibeat plura considerare debet, & primo an cognitio causa appellationis ad ipsum pertineat, nam ab inferioribus praelatis episcopo subiectis non facientibus idem consistorium cum eo non appellabitur ad Archiepiscopum, sed ad episcopum nisi aliud de consuetudine esset c. Romana §. ab Archidiaconis, de appella. in sexto, vbi Franc. post Io. And. & Gemin. limitat duodecim modis inter quos si non opponeretur exceptio, quia tunc valet appellatio omisso medio Rebuff. in tract. concordatorum, in rub. de friuolis appell. vbi de praedictis limitationibus. Item in causis in quibus episcopus iurisdictionem temporalem habet, appellatur ad Archiepiscopum, nisi ex consuetudine, aut priuile-

privilegio, aut alio iure speciali sit appellandum d. c. Romana §. debet, de appell. in sexto Capi. decis. 137. num. 12. & dictis ibi per Gemi. & Franc. adde Mari. Frec. in tract. de sub feud. lib. 1. sub titu. de orig. Baro. q. 11. & lib. 2. titu. de different. feud. quatuor. sub num. 34. fol. 142.

Similiter respectu appellationis interponendæ est differentia an episcopus habeat delegatam, vel ordinariam iurisdictionem, nam si habet ordinariam, appellatur ad Archiepiscopum d. c. Romana, sed si delegatam, ad delegantem, & episcopus tanquam delegatus Papæ maior est Archiepiscopo quo ad illum articulum, ut in c. sane. de off. deleg. c. pastoralis §. præterea, de offic. ordi. ergo non debet appellari ad minorem Abb. in capitul. ad abolendam sub num. 15. de hæret.

Item si Papa mandat episcopo, id quod potestate ordinaria potest facere, non derogatur quin ab episcopo ad sedem Metropolitanam appellari possit c. licet de offic. ordi. quia tunc dicitur potius excitata iurisdictione ordinaria secundum Doc. ibi, & præcipue Feli. qui declarant & ponunt casus, quomodo possit cognosci, quædo videatur dari delegata iurisdictione, vel excitari, & vide eundem Feli. in rub. de offic. deleg. Ias. & Dec. in l. & si prætor. ff. de offic. eius, & ab habente utramque potestatem ordinariam, & delegatam ad quem appellabitur, vide Felin. post Abb. & f. alios in c. cum ex officij de præscript. Item appellari potest a iudice in commissis arbitrio suo si partem lædit, aut gravat, glo. in c. super his de accusa, & in c. Romana §. quod si obijciatur in verbo minus legitima, de appell. in sexto, glo. & Bart. l. si qua pœna ff. de verbo. signi. & vide Card. Alex. qui refert opiniones contrarias, & concordiam in rub. de appell. & Feli. in c. cum speciali, & in c. ex ratione eo. tit. amplia istam conclusionem, & limita, ut per Feli. notabiliter in d. c. super his, a num. 7. vsque 14. de accusa.

Secundo principaliter Archiepiscopus antequam suffraganeo inhibeat, considerare debet an per appellationem sit devolutum negotium, & causa, & an appellatio sit legitime interposita, nam aut appellatur ante sententiam diffinitivam, & tunc ut possit inhiberi, debet appellans exprimere probabilem, seu legitimam causam gravaminis, & quod fuerit appellatum infra decem dies, & antequam fieret fides iudex ad quem, non potest procedere, nec inhibere vnde cauti appellantes portant sententiam diffinitivam, vel interlocutoriam, & ipsam appellationem ut per ista simul appareat esse appellatum infra decem dies infra quem terminum in dubio non præsumitur appellatum, nisi probetur, & sic ante non est fundata iurisdictione iudicis ad quem. Item debet citari appellatus cum termino ad opponendum contra appellationem, & si opponitur, quod causa in eo expressa non sit legitima, vel vera, tunc si constat iudici ad quem, quod per appellationem sit ad eum devoluta causa, ut quia constat esse appellatum infra legitima tempora, & quod causa sit legitima, debet tunc admittere appellationem ex causa legitima interpositam, & deinde debet incipere cognoscere de veritate causæ, & his præcedentibus statim potest inhibere, & non antea, ut hæc omnia colliguntur ex text. in d. cap. Romana §. cum autem §. si vero & §. quod si obijciatur, & ibi Io. An. Gemi. & Franc. ex quibus iuribus dicit Franc. in d. §. quod si obijciatur. quod habetur practica, quæ debet servari in appellatione ab interlocutoria per ipsum iudicem antequam inhibeat. Car. Alex. seu Præpo. in c. ut debitus honor, de appell. dicit decem esse necessaria in appellatione ab interlocutoria, quæ etiam refert Rebuff. in tract. concordatorum, in rub. de frivolis appella. Si vero appellatur a diffinitiva, tunc debet primo constare esse appellatum infra decem dies, & statim poterit inhibere, etiam si causa non sit expressa, ut not. Franc. post Gemi.

Gemi. & ceteros Doc. in d. §. quod si obiciatur, tamen hoc fallit, si dicatur esse appellatum in casu a iure prohibitio, quia tunc debet cognosci de legitimitate huius appellationis separatim ab articulo causæ principalis d. c. Romana §. si autem, ut Franc. etiam notat, quod licet in appellatione ab interlocutoria iudex ad quem non possit inhibere antequam appellationem, ut legitimam admiserit, & inceperit cognoscere de veritate causæ in appellatione expressæ, ut in d. §. quod si, tamē si appellatur in casibus, in quibus allegatur appellari non posse, poterit inhibere statim ad cognoscendum, an appellatio sit recipienda vel non, & sic antequam appellatio sit admissa per d. §. si autem, & hæc quando allegatur quod appellatio sit interposita in casu a iure prohibito, & tamē de hoc non constat, quia si de hoc constaret, tunc iudex a quo & ad quem ipsam recipere non debet. Sed illud nota quod antequam procedatur in iudicio super appellatione semper sunt citandæ partes etiam si agatur de appellatione a diffinitiva, unde sequitur quod per iudicem ad quem debet assignari terminus ad opponendum contra appellationem antequam procedatur ulterius etiam si sit appellatum a diffinitiva notat Franc. ex d. c. Romana §. si vero, & ex dictis iuribus etiam colligitur, atque notatur quod ipse iudex ad quem cognoscit an sua sit iurisdictio, & an appellatio sit admittenda vel non & ideo quantumcunque iudex a quo non admiserit appellationem, tamen utrum appellatio sit admittenda, vel non, spectat ad iudicem ad quem. Fran. in d. §. si autem, quis vero exequatur sententiam a qua est appellatum latissime prosequitur idem Franch. in d. §. si autem. appellans ergo ante diffinitivam debet exprimere causas gravaminis nominatim, & illas, & non alias prosequi, & iustificari ex eisdem actis. c. ut debitus, & ibi Abb. nu. 2. de appella. clem. appellanti. de appell. & non exprimens causam reputabitur non appellans. Hostien. in d. cap. Romana. §. cum autem per text. in c. cordi nobis, de appell. in sexto, ita etiam appellans ab excommunicatione tenetur exprimere causam Abb. in c. sacro nu. 5. de sen. excom. & ex quo Archiepiscopus pronunciauerit, & legiime cognoverit, statim debet causam ad suffraganeum remittere, d. cap. Romana. §. fin. & ibi Franch. non tamen debet Archiepiscopus causam ad suffraganeum remittere appellatione adhuc non iustificata, nisi de consensu partium c. accepta de appell. & si per iudicem a quo gravaretur in alio, potest iterum pars adire Archiepiscopum, & appellare cap. dilecta nobis, de appell. Si tamen iudex a quo appellationem friuolam admisit appellationi deferens, tunc totius causæ decisio devoluta est ad superiorem c. cum appellationibus, eo. tit. in sexto, & per appellationem ante diffinitivam ante inhibitionem non sunt ligatæ manus iudicis, secus per appellationem a diffinitiva c. non solum. de appella. in sexto.

Archiepiscopus etiam non prius ante diffinitivam appellationem admittere debet quam ei constiterit eam interpositam fuisse vel a gravamine, vel iniusta condemnatione c. cum in ecclesia, de appella. † ideoque si appellatur propter suspicionem episcopi suffraganei, non debet appellans audiri, nisi prius Archiepiscopo contiter coram suffraganeo fuisse propositam recusationem c. cum speciali c. secundo requiris §. fin. eod. tit. eaque est ratio quare suspicio non sufficit, quia suspicio habet a iure suum remedium recusationis ut in dictis iuribus, nam licet causa suspicionis sit contra eum, non tamen sequitur quod gravet, iudex enim si spectus bene posset procedere in causa, ita quod nullam partem gravaret, & appellatio non habet locum nisi a gravamine d. c. ut debitus, ac stulte faceret recusans prosequendo appellationem quando post recusationem non processit. Volens ergo recedere a iudice ordinario, vel delegato suspecto, oportet quod proponat recusa-

recusationem, nam quantumcumque suspectus nisi recusetur est iudex, & potest
 procedere. Card. Alex. in c. postremo nu. 5. de appe. & tunc si iudex recusatus causas
 recusationis non admittit, patens est quod in hoc grauat, & ab hoc grauamine
 potest appellari, cap. super quibusdam. §. fin. de off. deleg. & hoc verum nisi cau-
 sa recusationis esset euidenter frustratoria, vel notorie falsa ita concludunt in d.
 cap. cum speciali. in princ. Inno. sub nu. 1. & 6. Io. And. col. 1. Ant. de But. num.
 8. Ancha. num. 1. Bellame. num. 3. Abb. num. 6. Franc. & Card. Alex. nu. 11. Idem
 Card. melius quam alij in c. quoties episcopi. 2. q. 6. & quod recusatione proposi-
 ta non possit a iudice recedi, donec admiserit vel non, causam recusationis nisi
 per viam appellationis. Bellam. in d. c. cum speciali nu. 16. vera ratio predictorū
 ea est, quia per suspensionem ordinarius iurisdictionem non amittit, & remanet
 iudex etiam post pronuntiationem factam super suspitione. Franc. in c. iudex, in
 3. nota. de off. deleg. in sexto. recusatio enim ob suspitionem personam concer-
 nit non iurisdictionem recusati, idem Franc. post Pet. de Ancha. in c. si contra v-
 num, eod. tit. in sexto. suspicio namque personam sigillat, iurisdictionem autem
 non tollit Mari. Prec. in tract. de subfeud. lib. 2. in tit. de differen. feud. quater. nu.
 37. fol. 143. ratio rationis est, quia ordinarius habet iurisdictionem generalem,
 & licet propter suspitionem non habeat exercitium illius causæ, tamen iurisdic-
 tionem habet, & poterit delegare respectu ordinariæ, & generalis potestatis quā
 habet in committendo neutri parti suspecto maxime de partium consensu nul-
 la contra eum poterit oriri suspicio, secus autem est in delegato, qui nihil habet
 iure proprio, sed iure delegantis, & iurisdictionem non efficaciter, sed eligibilem
 cui Papa non intendebat causam committere, si sciuisset suspitionem, & hæc est
 ratio, quare postquam est pronuntiatum super recusatione, desinit esse iudex, vt
 nec etiam de consensu partium possit exercere d. c. iudex de off. deleg. in sexto. vn
 de in articulo in quo cessat suspitio, ordinarius vtitur iurisdictione delegando nõ
 suspecto, & exequendo sententiam delegati ab eo, cum tantum sit exclusus respe-
 ctu cognoscendi. Abb. in cap. si quis contra clericum. num. 1. 6. 7. 11. 16. 18. 26.
 vsque 28. de foro comp. Capi. decis. 137. num. 10. Quarto an possit recedi a iudice
 per appellationem sine suspitionis propositione coram eo. Resp. quod non, etiā
 si suspicio esset notoria, quia licet notorium excusat a probatione, non tamen ex-
 cusat a propositione suspitionis coram eo, nisi suspicio non cõcerneret personam
 iudicis, sed locum, vt quia citatur ad locum notorie non tutum, & tunc potest re-
 cedi a iudice appellando etiam sine grauaminis propositione Card. Alex. in d. c.
 quoties episcopi 2. q. 6. vbi Gemi. & vide Franc. in c. ex parte, de appell. nam &
 si notorietas alicuius iuris mihi competentis releuet me ab onere probandi, non
 tamen releuet me ab onere allegandi, & non allegando nihil prodest notorietas,
 glo. in clem. appellanti, in verbo alias, de appellat. Item quæro si recusatus sus-
 pectus ex causa rationabili, procedat post recusationem ad vteriora in causa non
 obseruata forma d. c. cum speciali, & appellatur an recusans teneatur probare cau-
 sas suspitionis. Respondet Inno. in d. c. cū speciali. num. 6. quod ab ordinario le-
 gitime appellatur si arbitros non elegerit etiam si causa suspitionis non proba-
 rentur: finita autem causa appellationis, quæ est vt cassetur quicquid factum est
 contra eam, non oportet prosequi causam recusationis, quia sola appellatio ad
 hoc sufficit c. interposita, de appell. Io. And. ibidem sequendo Inno. dicit, quod
 aut recusans vult prosequi causas recusationis, & tunc oportet eas pbare, si vero cau-
 sam appellationis, & tunc nihil habet necesse probare, de veritate causarum recu-
 sationis An. de But. similiter dicit sub nu. 5. & Imo, eo enim ipso quod iudex pro-
 cedit

nis Concilij appellationem, scilicet sublatam intelligi, quo ad effectum deuoluti-
 uum, non autem suspensiuum, & ex Decretis eiusdem Conc. habes quod ap-
 pellation non suspendit executionem Decretorum in causa residentia sess. 23. de
 refor. cap. 1. Item si de visitatione, aut morum correctione agatur, executio non
 impeditur, aut suspenditur per appellationem sess. 14. de refor. generali cap. 10.
 & sess. 13. de refor. c. 1. §. in causis, nisi de grauamine irreparabili agatur, tunc e-
 nim appellationi locus erit etiam quo ad effectum suspensiuum, vt extat declara-
 tio. Item examinatorum relationem circa examinatos per concui sum quo mi-
 nus executionem habeat, nulla deuolutio aut appellatio impedit, aut suspen-
 dit, sess. 24. de refor. generali c. 18. & quod appellari possit a mala electione in be-
 neficijs per concursum vide Bullam Pij V. incip. In conferendis, quam habes in-
 fra in verbo Beneficiorum parochialium collatio. Item episcopus controuersias
 omnes de precedentia in processibus publicis tum in his, quæ sunt in tumu-
 landis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & alijs similibus amo-
 ta omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque cõponat, vt in sess. 25.
 de refor. c. 13. Itẽ executione Decreti eiusdẽ Cõc. sess. 25. de refor. c. 13. cõtra cõ-
 cubinarios clericos appellatio aut exemptio nõ impedit, aut suspendit, & per iu-
 dicem appellationis erit videndũ si fuit excessus modus in corrigendo, quia tũc
 a correctione legitime appellatur e. ad nostrã c. reprehensibilis in fi. & c. quia nos,
 c. inquisitioni, de appella. c. licet, de off. ordi. vbi de clausula appellatione remota.

*Decla-
 ratur
 conclu-
 sio sci-
 licet
 nõ pos-
 se Reli-
 giosos
 appel-
 lare a
 corre-
 ctione.
 Vide
 decre-
 tũ pro
 fratrib.
 S. Frã.
 de ob-
 seruan-
 tiavela-
 tum in
 verbo
 Monas-
 teria
 & cõ-
 uetus
 regula-
 rium
 viro-
 rum.*

Conclusionem, quæ se habet, scilicet Religiosos appellare non posse a correctio-
 ne in eos facto per ipsorum superiores, declara primo, vt intelligatur denegata
 eis appellatio a correctione, quæ fit secundum statuta ordinis, non autem ab ea,
 quæ contra statuta fieret ex deductis per Paris. in cõs. 28. nu. 15. & infra vol. 4. Se-
 cundo declara, vt sit permilla ipsis Religiosis appellatio, quando correctionis mo-
 dus excederetur veluti, quia ob aliquod leue peccatum supra modum grauarentur,
 vt prætet Doctores per eundem Paris. ibidem numer. 27. allegatos com-
 probat Nauar. in cõs. 4. sub nu. 3. de appella in nou. & apud religiosos adire supe-
 riorem ob iustum grauamen ad conquerendum de illo, habet vim appellationis
 neque id vetare Concilium Trid. Sess. 25. de regulat. c. 4. docet idem Nauar. in
 comment. super c. non dicatis. 12. q. 1. nu. 61. etiam si præd. accessus ob hanc cau-
 sam ad superiorem fieret sine licentia, & cõsensu sui superioris ratione de qua ibi
 per eum, & concinit Roderic. tom. 1. qua sit. regul. q. 30. art. 3. asserens opinionem
 Dom. Bagnes ad D. Thom. 2. 2. q. 12. ar. 1. procedere posse casu, quo non consta-
 ret de iniustitia grauaminis & hoc ratione scandali, qui Roderic. in q. 29. art. 2.
 eiusdem tomi refert per sacram Congregationem Illustrissimorum Cardinaliũ
 esse impositum decretum anno 1587. vt appellatio hoc ordine profequatur, a
 Guardiano ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem, a Generali ad Prote-
 ctorem, a Protectore ad Sacram Congregationem, & vide hoc decretum relatũ
 in verbo monasteria, & conuentus regularium virorum incip. quoniam.

Sexto, Quæro an sint alij casus, in quibus appellatio non retardat executionem,
 Resp. quod sic, vt sunt decreta affirmatiua quæ enumerat Affli. decis. 152.
 & 271. sed primi duo per eum relati habeant locum in foro laicali huius Regni,
 cum de iure communi ciuili, & canonico appellationi sit deferendum etiam pro
 causa minima capitul. de appellationibus, de appel. l. & in maioribus. C. de
 appell. Tiraq. de iudi. in reg. exig. feren. fol. 81. Item appellatio non suspen-
 dit executionem in causa institutionis qua pendente institutus potest capere pos-
 sessionem beneficij Lamb. de iute patro. 5. art. 11. q. prin. 2. par. 2. lib. nu. 2. vers.

bene verum fol. 337. sed in contrarium est veritas, quia talis possessio dicitur attentata, & non posse institutum possessionem capere pendente appellatione, pluries fuisse decisum in Rota Roma. refert Lancel. de attenda. par. 2. cap. 12. limita. 49. fol. 298.

Septimo, Quæro an elapso biennio dato per Conc. Trid. pro expeditione causarum, possint partes adire iudices superiores, quando non stetit per iudices. Resp. non posse, faciunt dicta per Abb. in c. venerabilis nu. 10. de iudi. Extrat. declaratio Sacræ Congregationis Concilij.

Octavo, Quæro an acta originalia sint transmittenda. Resp. extra declarationem Sacræ Congregationis causis episcoporum præpositæ quod acta originalia processuum primæ instantiæ ad iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad ordinarium, vt suo archiuo conferuentur.

Vltimo erit animaduertendum, quod si appellatio non suspendit pronuntiatum vt in causis supra relatis, & admittitur appellatio ad effectum deuolutiuum tantum literæ inhibitoriales erunt pro transmissione copiarum actorum tantum, ita etiã quando appellatur ab indebita carceratione, non apponitur clausula quod interim nihil innouetur, quia per appellationem non impeditur impinguatio informationis, si vero appellatio admittitur de iure, etiam quo ad effectum suspensionis, tunc literis inhibitorialibus apponitur clausula quod a appellatione pendente nihil innouetur, & innouata & attentata reducantur in pristinum, & si coram Metropolitano appellans produxerit copiam sententiæ vel decreti suffraganei a quo fuit legitime appellatum, erit inferenda in literis inhibitorialibus, quando vero appellans non producit, sed in eius comparitione coram Metropolitano exprimit casum Conc. Trid. permissum appellandi, tunc vidi practicari in literis inhibitorialibus inferi comparitionem appellantis cum clausula quod veris existentibus prænarratis, & si infra legitima tempora fuerit appellatum, tunc transmittere habeat copiam actorum inhibendo in forma iudicij, a quo eum admonendo, vt si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit ipsi iudici appellationis significare: sed modus inhibendi cum insertionem sententiæ, seu decreti constituto de legitima appellatione est tutior, & iuridicus ex prædictis sub nu. 18. ver. 2. principaliter. Et vt nihil relinquatur intactum in hac appellationis materia, quæritur an Metropolitanus ad quæ fuit legitime appellatum a grauamine illato ante diffinitiuam, coram quo fuit iustificata causa appellationis, constituto de grauamine possit cognoscere de negotio principali, & providere quod statibus grauaminibus causa remaneat. vide c. vt debitus honor. in fi. de appell. cap. 1. in princ. & ibi glo. de fo. comp. in 6. Bar. in l. eius qui. nu. 10. ff. de appell. recip. Coar. pract. quæstio. c. 9. sub nu. 6. aut grauamen non fuit illatum sed comminatum, & tunc non potest retinere causam, sed reuocato grauamine comminato, remittere causam vt dictum fuit supra sub numer. 20. de appellatione a comminata tortura, vel excommunicatione, si vero non fuit pars grauata, debet statim remittere cap. Roma. §. fin. de appell. in 6. limita nisi iudex a quo detulisset appellationi, tunc de necessitate nõ tenetur remittere cum appellationibus. co. ti. in 6. Steph. Quarata & I. D.

Decretum S. Congregationis.

Sciendum est denique in hac materia appellationum extare decretum Sacræ congregationis tenoris sequentis.

Ad tollendas ambiguitates, & controuersias iurisdictionales quæ inter appellationum & prioris instantiæ iudices, non sine partium dispendio, cursusq; iustitiæ impedimento.

pedimento, & saepe cum scandalo oriuntur; Sacra congregatio causis Episcoporum praeposita facta prius relatione Sanctissimo D. N. Clementi Papae VII. ac de Sanctitatis suae mandato viue vocis oraculo desuper habito, in hunc, qui sequitur, modum ab omnibus, ad quos spectat in posterum fieri, ac seruari debere mandauit, & mandat.

Metropolitani, Archiepiscopi, Primates, aut Patriarchae in suffraganeos, eorum ne subditos non iudicent, nisi in casibus a iure expressis.

Item, nec alij superiores etiam Nunciij, vel Legati de Latere specificam facultatem maiorem non habentes, causas in curijs Ordinariorum, vel aliorum inferiorum Iudicum pendentes ad se non aduocent, nisi per viam legitima appellationis ad ipsorum Tribunalia deferantur, tuncque appellantes ab inferiorum iurisdictionibus quo ad alias causas eximere non possint.

Appellationes nunquam recipiantur, nisi per publica documenta, quae realiter exhibeantur, prius constiterit appellationem a sententia diffinitiuam, vel habente vim diffinitiuam, aut a grauamine, quod per diffinitiuam sententiam reparari non possit, in casibus a iure non prohibitis, per legitimam personam, & intra debita tempora fuisse interpositam ac prosequutam.

Nec dum causa coram inferioribus iudicibus pendet, ante diffinitiuam sententiam, vel vim diffinitiuam habentem, de grauamine illato superiores cognoscere valeant, licet citra prauidicium cursus causarum se id facere contestentur, nec ad hunc effectum liceat eis inhibere, aut simpliciter mandare, vt ipsis copia processus transmittatur, etiam expensis appellantis.

Inhibitiones post appellationem, sicut praemittitur, receptam non concedantur, nisi cum inscriptione tenoris sententiae, aut decreti diffinitiuum, aut vim diffinitiuum habentis, vel damnum per diffinitiuam irreparabile continentis, alias inhibitiones, & processus & inde sequuta quaecumque sint ipso iure nulla, eisque impune non parere liceat.

Si appellans asserat sententiae aut appellationis exemplum culpa iudicis a quo vel actuarij habere non posse, non ideo recipienda erit appellatio, aut aliqua inhibitio concedenda, sed eis tantum, ad quos pertinet, iniungi poterit, vt soluta condigna mercede, actorum exemplum authenticum appellanti intra breuem aliquem competentem terminum tradatur. Caueat tamen Iudex a quo, ne, si uere appellatum fuerit in casu appellabili, interim aliquid in prauidicium appellantis attentet, nisi per actum publicum, aut per testium depositiones constiterit acta denegari appellanti, tunc mandato tradendi acta possit Iudex appellationis adijcere, ne interim aliquid noui contra appellantem attentetur.

Ab executione decretorum Sacri Concilij Trid. aut visitationis Apostolicae appellationes a Metropolitanis non recipiantur, nec si Episcopi virtute eisdem Sacri Concilij procedunt vti Sedis Apostolicae delegati in causis, quae sub eorum iurisdictione ordinaria non comprehenduntur salua tamen in hoc casu Legatorum, & Nunciorum Apostolicorum auctoritate.

In causis vero visitationis ordinariorum, aut correctionis morum, quo ad effectum deuolutuum tantum admittantur, nisi de grauamine per diffinitiuam irreparabili agatur, vel cum uisitor citata parte, & adhibita causa cognitione iudicialiter procedit; tunc enim appellationi locus erit etiam quo ad effectum suspensiuum.

Cum a grauamine, quod per diffinitiuam reparari nequit, ut indebita carceratio, uel tortura, aut excommunicationis etiam comminata appellatur, non nisi uisus actus, ex quibus euidenter appareat de grauamine, appellatio admittatur, aut inhibito, uel pronisio aliqua concedatur.

Causa appellationis pendente, appellans in eodem quo reperitur carcere, permanebit, quo ad iudex ad quem appellatum est, visis actis, & causa cognita aliter decreuerit, & tunc si a Iudicis ad quem decreto vim diffinitiva habente fuerit appellatum nihil mandare, aut pro sui decreti executione attentare poterit, donec per iudicem superiorem aliud fuerit ordinatum.

Acta originalia processum primæ instantiæ ad Iudicem appellationis Notarius mittere non cogatur, nisi probabilis aliqua falsitatis causa, & suspicio incidat, quæ iudicialiter obijciatur, & tunc terminata causa remittenda sunt ad Ordinarium, ut in suo Archiuo conseruentur.

Censura ecclesiastica in appellantem prolata relaxari, aut nulla declarari per Iudicem appellationis non possit, nisi auditis partibus, & causa cognita, tuncque si constiterit, eam iustam esse, ad iudicem, qui excommunicauit, appellans remittendus est, ut ab ipso iuxta sacros Canones beneficium absolutionis, si humiliter petierit debitamque emendationem præsterit, obtineat: si vero iniustam esse clare appareat superior a solutionem impendat, si dubitetur honestius est ut ad excommunicatorem intra breuem aliquem competentem terminum eidem præfigendum absoluentis remittatur, licet etiam superior hoc casu in idipsum per se præstare iure possit.

Absolutio ad cautelam non nisi parte citata, & visis actis, cum dubitatur de nullitate excommunicationis ab homine prolata, vel a iure si occurrat dubium facti, vel probabile dubium iuris, concedenda erit, tuncque ad tempus breue cum reincidentia, & præstita per excommunicatum cautione de stando iuri, & parendo mandatis Ecclesiæ tantum, & si iuxta formam a iure præscriptam apparebit, quem ob manifestam offensam excommunicatum, fuisse, debitam etiam satisfactionem præstare, & si ob contumaciam manifestam, expensas pariter satisfacere, & cauere de iudicio sisti coram excommunicatore quis tenebitur, priusquam ad cautelam absoluat.

Assententia etiam diffinitiva contra verum contumacem prolata appellatio non recipiatur, nec inhibito, aut alia quavis prouisio, quamdiu appellans in huiusmodi vera contumacia perstiterit, concedatur.

Romæ in Sacra Congregatione die xvi. Octob. 1600.

Alex. Card. Floren.

Hiero. Aguechius Sec.

* ADDITIO. Quod ab inquisito de heresi possit appellari ad Metropolitanum, tenet Zaneh. in tract. de heresi cap. 29 num. 3 & 4. Repert inquis. in verbo appellare, quamuis de prouocando, ad Metropolitanum non facile admittat Franc. Pegna in directo. inquis. par. 3. commen. 31. fol. 459.

d Dictis per Dominum Authorem adde, quod postulans absolutionem ad cautelam non fatetur se excommunicatum glo. recepta in c. venerabilem in verb. postulauerit, de elect. Nau. cons. 5. num. 13. de empt. & vend. neq; inducit eius necessitatem idem. Nauar. in cons. 1. ne cler. uel monac. numer. 3. & absolutionem ad cautelam an possit dare is, cui commissa est absolutio simpliciter. Nau. in man. confess. cap. 17. sub nu. 278. qui tenet, quod non contrarium asserendo in Delegato cui committitur causa faciendo differentiam inter commissionem absolutionis, ab excommunicatione, & commissionem causæ, quæ sine absolutione partium ad cautelam non satis commode posset tractari, de quo plenius per Couar. in cap. alma mater par. 1. §. fin. sub num. 8. Et in absolutione ad cautelam requiritur licentia a Diocesano loci, quando
fit

fit ad partis instantiam, secus si ex officio procedit. Pavi. in tract. de offi. & pot. cap. sed. vac. par. 2. q. 6. nu. 6. & potest excommunicatus absolui ad tempus cum reincidentia Couar. in d. par. 1. §. 11. sub nu. 6.

Denique de hac materia post primam editionem scripsit late Author Thesauri Casuum conscientia lib. 2. c. 18. quibus adde Lancel. lib. 4. instit. Canon. in tit. de excom. §. si quis tamen, & ibi glo.

e Extat declaratio Sacrae Congregationis Conc. Trid. ad instantiam Episcopi Nicoteren. videlicet.

An quod c. 10. sess. 24. de refor. dicitur, quod episcopi tanquam Apostolicae sedis Delegati ius, & potestatem habeant & c. Ita intelligendum sit, ut possit episcopus declinare iurisdictionem Metropolitanam.

Congregatio Concilij censuit non posse in casibus illis, in quibus ante Concilium tanquam ordinarius poterat uti eodem iure, eademque potestate.

Iurisdicctio duplex aliquando in persona vnius residet cap. super quaestionum §. si vero & ibi Anchar. de off. Deleg. Menoch. de sumpt. li. 2. cap. 16 & 17. & iurisdictionem ordinariam, & delegatam habens videtur procedere illa, quia magis firmatur processus Navar. in conf. 32. de sen. excom. in antiq.

Differt autem ordinarius a delegato tantum, quia absolutio excommunicationis facta ab habente potestatem iure ordinario non servata forma iuris valet etiam ante satisfactionem, non tamen facta a Delegato Nav. in man. conf. c. 27. num. 37.

g Episcopus cognoscit de suspicione Vicarij, eo tamen existente in remotis, cognoscunt arbitri sicut cognoscunt de recusatione episcopi Iacob Brozz. in tract. de offic. Vica. lib. 3. q. 16.

Acta tamen facta per iudicem recusatum an sint ipso iure nulla. Ant. Gabr. in tit. de iudicij conclus. 5. Minado. conf. 27. & de attentatis post recusationem iudicis Lancell. in tract. de attent. par. 2. c. 6. A decretis vero in causis suspicionum non datur appellatio de iure regni Vinc. de Franch. dec. 408.

Quando episcopus litigat cum subdito, vel est suspectus eliguntur arbitri. Capi. de cis. 137 a quorum sententia appellari ad Papam tenet Maran. in 6. par. in verbo, & quandoque appellatur num. 376. per glo. in c. ab arbitris, de off. delega. in 6. Sed hoc procedit in arbitris delegati Papae, non autem ordinarii, quia tunc potest appellari ad Archiepiscopum ut est com. opi. Cara. in ritu M. C. Vic. 265. & tenet D. Quaranta supra sub num. 19. vers. item quero a delegato recusati.

Hinc dubitari potest, an Episcopus sit iudex legitimus in causa sua ecclesiae, seu ad Episcopatum pertinente. Respondeo affirmative prout expresse, & indistincte tenet glo. in can. si quis erga, vers. priuatur 2. q. 7. & Innocen. in c. nosti, num. 1. de elect. Pur. decis. 210. num. 3. lib. 2. quam glossam communiter receptam fatetur Navar. in conf. 20. sub nu. 9. de rescript. in nou. & est com. Canonistarum sententia, de qua testatur Redoa. in tract. de reb. eccl. non al. q. 78. c. 8. num. 4. & 5. Quam Conclusionem declara primo, ut tamen consultius sit alij committere, in quo omnes concordare asserit Alberic. in rubr. C. ne quis in causa sua, num. 3. Secundo de clara, ut non procedat quando commodum venit ipsi Episcopo applicandum ex Panor. in c. venerabili, num. 4. de censib. Tertio declara ut possit nihilominus recusari, & pp. praesumptam affectionem uti suspectus allegari, ut post Abbatem, Fra, & Dec. in c. postremo de appel. concludit Stepha. Aufrer. in tract. de recusat. nu. 8. ex com. & ueriori opinione Marant. in Spec. aduocat. par. 9. in 2. actu princip. nu. 51. Casar. de Graf. in decis. 4. num. 1. sub ti. de excep. & Capyc. decis. 137. num. 6.

b Tenor vero declarationis est. An quod decreto Sacri Conci. Trid. sess. 13. c. 1. de refor.

refor. & alio sess. 24. c. 10. de refor. dicitur de grauamine quod per appellationem a diffinitiuā reparari non potest, intelligi possit & debeat de grauamine in debita carcerationis.

Sanctissimus D. N. audita relatione Congregationis concilij declarauit ita esse intelligendum, & ideo ab huiusmodi grauamine appellari posse & ordinarium teneri huic appellationi deferre & teneri processum transferre ad iudicem appellationis, interim tamen reo manente in carceribus donec iudex appellationis causa cognita aliud iusserit.

Carcerati sine processu appellatio a Metropolitanis cognosci potest, dummodo non impediatur executionem correctionis, eadem Sac. Congregatio censuit hactenus verba declarationis.

K In quibus casibus potest inferri tortura Carau. in ritu Mag. Cur. Vic. 41 nu. 13. idem in ritu 259 sub nu. 11 tenet, & probat, quod a decreto de torquendo admittatur appellatio & tortura suspendetur etiam antequam per iudicem ad quem inhibeatur, nam licet regulariter appellatio ab interlocutoria non liget manus iudicis a quo antequam inhibeat, ut in c. non solum, de appell. in 6. limitatur non procedere in ea interlocutoria quae infert grauamen irreparabile ut ista de torquē. 10. & ampliat praedicta procedere non solum quando tractatur de eruenda confessione, sed etiam si tortura inferatur ad eruendam responsionem affirmatiue vel negatiue, ampliando etiam quando appellatur a comminatione torture, ut ligentur manus iudicis sicut per appellationem a decreto de torquendo, & grauamen irreparabile dicitur omnis actus irreparabilis ferens secum executionem in instanti, ut excommunicatio carceratio, tortura, & alia huiusmodi, quae continent factum quod infectum esse non possit l. in bello §. facta. ff. de cap. & post reuer. ideo illud grauamen irreparabile cessatur Doc. in l. quod iussit ff. de re iudi. Diaz reg. 39.

Amplia ut idem iudicetur, quando grauamen esset quidem reparabile, sed cum magna difficultate, aut prauiudicio partis, ut nec tunc iudex procedere possit. Felin. in c. accepimus, nu. 5. de fid. instru. Duen. reg. 52. limit. 13. nu. 13. Menoc. in comment. de adipisc. poss. remed. 4. nu. 866. Lancello. in tract. de attentat. par. 2. c. 12. lim. 1 nu. 104. Hier. Gonzalez in comment. ad reg. 8. Cancell. gl. 9. §. 1. f. 282. nu. 187. qui alios etiam casus refert.

Idem iudicium fit de grauamine reparabili sed cum magna difficultate quae de irreparabili. Dicitur etiam decretum habere vim diffinitiuam quando episcopus suffraganeus perierit remissionem causae, & Archiepiscopus declarasset se iudicem competentem & ab hoc decreto suffraganeus appellasset quo casu non poterit Archiepiscopus ad ulteriora procedere, quia talis interlocutoria habet vim diffinitiuam, secus vero si ad instantiam rei hoc decreuisset ut per Carau. in d. ritu 259. in fin. ubi allegat Rebuff.

In hac materia Appellationis addendo omnibus praedictis sciendum est, quod appellatio debet fieri coram iudice a quo infra decem dies nisi sit absens, vel adesset iustus metus, quia tunc coram iudice ad quem, vel extrajudicialiter coram Notario iudice & testibus c. fin. ubi Zab. de appellat. Maran. in 6 par. in verbo, & quandoque appellatur. nu. 133.

Item inhibito superioris legitime interposita cum causa cognitione, & parte citata ligat manus iudicis, alias secus. Maran. in d. 6 par. nu. 207 Prosp. de Aug. V. I. D.

21 *An propter negligentiam episcopi deuoluatur iurisdictio ad Archiepiscopum.*

22 *An extra causam negligentia.*

23 *Quanam possit Archiepiscopus exercere in sua provincia suffraganea, & in locis exemptis suae diocesis & provincia.*

21 **D** Ecimatio auctoritas est, † vt propter negligentiam *m* episcopi deuoluatur potestas ad Archiepiscopum 9. q. 3. vbi glo. in sum. & in c. fin. in verbo negligeres, quas eadem, ac in c. pastoralis, in prin. de off. ordi. in c. licet olim, de accus. in c. 1. de supp. negli. praela. in sexto. Hostien. in Sum. de off. ordi. sub num. 7. Abb. in c. quanto num. 6. de off. ord. Gemi. & Franc. in c. venerabilibus. §. sane, de sen. excom. in sexto. notant ex eo text. quod Archiepisc. habet iurisdictionem in subiectos suffraganei si suffraganeus negligit facere iustitiam, & hanc esse communem opinionem dicit Abb. in c. graue num. 9. de off. ord. Felin. in d. c. pastoralis, num. 6 & quod negligentia sit iusta causa priuandi aliquem exercitio, & modos probandi negligentiam, vbi a iure vel superiore non est praefixum tempus. Feli. ponit in c. irrefragabili, de off. ord. Sed contra praedictam communem opin. tenet Abb. in c. si quis contra clericum. nu. 7. de fo. comp. & in repetitione eiusdem, qui a num. 40. vsque 42. late examinat, & concludit, quod episcopo pro suis excessib. excommunicato, vel iurisdictionem exercere negligentes, eius iurisdictione regulariter ad Metropolitanum non deuoluitur, quamquam in casu negligentia ad iustitiam ministrandam eundem compellere valeat, in praelatis vero episcopis inferioribus quo ad ipsum, secus est censendum, & ex hoc infert corollarium quod pinguius ius habent episcopi in subditos suorum subditorum, quam Archiepiscopi in subditos suorum suffraganeorum. idem tenet Abb. in d. c. pastoralis, in princ. num. 10. & 12. in c. ex parte num. 17. de concess. praeben. in c. auaritia nu. 6. de praeben. in cap. ex frequentibus num. 10. de institu. in c. cum Berthold. num. 10. de sent. & re iud. in d. c. graue nu. 9. de offic. ordi. & in cap. nullus, de iure patro. similiter dicit quod Archiepiscopus non succedit data qualibet negligentia, sed tantum in casibus a iure expressis. Vnde licet regulariter possit compellere episcopum ad officium suum debite exercendum, non tamen ipse succedet in exercitio, & notat etiam Gemin. in c. 1. nu. 5. de suppl. negli. prael. in sexto, & sic maior est iurisdictione Archiepiscopi in suffraganeos, quam in subditos suffraganeorum Ancha. notat in d. cap. pastoralis in princ. Card. Alex. in cap. de ijs 12. distin. propter negligentiam ergo suffraganeorum non deuoluitur actus ad Archiepiscopum, sed vniuersus mundus tenet oppositum, vt refert Felin. in d. c. pastoralis, qui dicit opinionem Abbatis esse nouam, & tuendo communem, tria pro ea considerat, scilicet dicit adde, quod non conuincitur iudex de retardata iustitia nisi fuerit ter requisitus Gram. in cons. crimi. 54. nu. 8. Bauer. in tract. de mora. par. 1. nisi in prima interpellatione recusaret, tunc vna sufficit, & sequitur Rebuff. in tract. concordatorum in rub. de friuolis appell. vbi concludit esse communem opinionem, quod si quis non potest habere iustitiae complementum a suo iudice, appellare potest ad immediate superiorem post trinam monitionem iudici factam, & iudex negligens circa ea quae sibi incumbunt tenetur ad interessse, vt per Rebuff. in loco praegallegato post glo. in c. dominus noster. 23. q. 2. & aduerte quod Abb. in d. c. si quis contra clericum, loquitur, quando quis vult adire Archiepiscopum per viam querela, & dictum suum dicit Abb. non procedere in casibus exceptis vt in absolutione ab excommunicatione ad reprimendam. de off. ordi. c. sacro, de sent. excom. glo. in cap. qua fronte, in verbo conqueruntur, de appell. & in correctione criminum. c. Romana, §. notoria, de cens. in sexto, qui text. procedit
etiam

etiam si Archiepiscopus non visitat. Abb. in c. ex frequentibus nu. 10. de institut. utroque enim casu mora affert periculum in illa, Abb. in d. repetitione c. si quis contra, num. 40. de for. comp. ex qua ratione inferitur quod licet Archiepiscopus non possit ipse dare licentiam, vel consentire, sed tantum compellere episcopum ad consentiendum, tamen si causa est multum fauorabilis propter aliquod bonum emergens, quod bonum aliter non succederet, poterit etiam ipse dare licentiam, vel consensum praestare Lamb. de iure patro. lib. 1. par. 2. art. 20. q. 1. princ. num. 21. fol. 123. vbi pro ornatu d. c. nullus, de iure patro. Late tractat, quando aliquis habens consentire non vult consentire an possit adiri superior, vt illum compellat, ad consentiendum vel ipse consentiat, & concludit quod, quotiescumque consensus est praestandus per inferiorem praelatum episcopo iura episcopalia habentem, potest episcopus adiri in omni casu, vt vel compellat inferiorem praelatum ad consentiendum ipse consentiat, & ratio est in episcopo versus subditos praelatos, quia ipse habet intentionem suam fundatam de iure super omnes existentes in diocesi c. omnes basilica 16. q. 7. gl. in c. sane. & in cap. sicut vnire, de exc. prael. & in c. quamquam in verbo loci ordinario de vsu, in 6. c. cum contingat de fo. comp. & res, de facili reuertitur ad suam pristinam naturam c. ab exordio 36. dif. Secus tamen est in Archiepiscopo qui non potest supplere negligentiam episcopi, nisi in casibus a iure expressis per d. c. pastoralis, prout etiam supplet in casu institutionis in quo potest recurre ad Archiepiscopum, quando Episcopus non vult instituire qui praefiget terminum infra quem si non instituit ipse supplebit Abb. in d. cap. ex parte num. 17. de concess. praeb. & ultra rationem Abb. potest dici quod ille casus est expressus a iure scilicet in collatione beneficiorum, vel institutione vt episcopo negligente Archiepiscopus succedat, per c. 2. de concess. praeb. c. cum in cunctis, in fine de electio. d. c. ex parte, de concess. praeb. Rocchus de iure patro. in verbo pro eo quod diocesani consensu num. 16. Lamb. vbi supra, & in quaest. seq. & lib. 2. par. 2. par. 17. quaest. 8. prin. fol. 191. & in eodem lib. 2. par. 3. ar. 7. quaest. 7. princ. fol. 217. qui in praecedenti art. 6. num. 4. ponit multos casus in quibus superior potest praefigere tempus, vbi tempus a iure non est praefixum habenti facere actum, & si infra illud tempus ille actus non fuerit factus, ipse superior supplebit, si tamen episcopus habens consentire noluerit consentire ex iustis causis, & superior aditus non vult eum in illis audire, sed loco ipsius vult consentire, episcopus, vel habens consentire potest appellare ad superiorem superioris sui Lamb. in d. ar. 20. num. 13. fol. 123. & secundum communem opinionem inferitur, quod si suffraganeus est negligens in exhibenda iustitia, & subditus conqueritur Archiepiscopo de suffraganeo qui noluit procedere, tali casu deuoluitur potestas ad Archiepiscopum, vt tamen quo ad hoc nulla restet obiectio, consuluit Hostien. in d. c. 1. de supp. negl. prael. in sexto; vt Metropolitanus remittat subditum ad suffraganeum assignans ei certum terminum competentem infra quem iustitiam reddat, quo elapso si hoc non fecerit, debet Archiepiscopus diffinire, & vt episcopus monitionem negare non possit, fiat de praesentatione literarum publicum instrumentum, pro hac opinione Host. que est communis vt inquit Felin. in d. c. pastoralis de off. ordi. facit dispositio Conc. Trid. sess. 24. c. 20. §. legati. & ritus. 10. Cur. Archiep. Neap. & ibi Alberi. Olua Frecc. de subfeu. lib. 2. auctori. 11. Card. Alexan. etiam dicit in sum. 9. q. 3. quod si suffraganeus est negligens, vt non ordinet vel excommunicet, vel cõdemnet quos debet, & generaliter non facit ea, quae debet & admonitus non emendauerit, tunc Archiepiscopus intuito eo supplebit vices eius, scilicet quod in parochia eius ordinabit clericos, instituet in ecclesijs excommunicabit, absoluet, & damnabit secundum

Hugo-

quentibus. nu. 10. de instit. quando tamen episcopus est negligens, Siluest. in ver. Archiepiscopus. sub num. 3. in fin. sed in criminibus non notorijs, & de quibus solum laborat infamia, non potest Archiepiscopus procedere, sed debet compellere episcopum vt inquirat, & puniat. Soci. de visita. sub nu. 29. & si episcopus tunc non procedit in puniendo eius subditos, tunc potest Archiepiscopus, Paui. de visita. par. 2. q. 5.

XXV. auctoritas est quia Archiepiscopus potest exercere iurisdictionem in prouincia consuetudine sibi permitteute. Vnde licet Archiepiscopus regulariter non possit exercere iurisdictionem in prouincia in subditos episcopi suffraganei. cap. 1. de foro. comp. in 6. nisi in casibus in iure expressis per glo. in c. pastoralis de off. ordi. & in sum. 9. q. 3. & in c. conquestus. ea. q. inter quos est quando consuetudo hoc sibi tribueret d. c. 1. de for. comp. & c. 1. de pœnis in 6. vbi Gem. & Franc. notant.

AD D I T I O. Ex quo enim quis est in possessione per aliquod tempus sine controuersia dicitur pacifice possidere ita quod sit in ea conseruandus Card. Zab. declarando dictum Host. in cap. duo simul, de off. ord. & ex hoc inducitur consuetudo, quæ consuetudo tribuit iurisdictionem, cap. conquestus. 9. q. 3. capitu. cum contingat. de foro. compet. l. vult. C. de emancip. liber. limita. vt non possit Archiepiscopus vel alius Prælati consuetudine acquirere illa quæ tendunt ad honorem, quæ communiter non conceduntur ecclesijs sine priuilegio Apostolico, vt probatur in cap. contra morem. 100. dist. vel si vellet inducere, vt ecclesia sua præ ceteris habeat aliquam præminentiam, videlicet vt in ea haberet Canonicos Cardinales, aut esset aliqua dignitas omnino noua Doct. in cap. cum accessissent, de const. Petr. de Rauenn. singulariter in enarrat. in tit. de consuet. sect. 2. num. 22.

XXVI. auctoritas est, nam Arch' episcopus, vel eius officialis potest mittere quæstores elemosynarum per totam Prouinciam pro fabrica ecclesiæ Metropolitanæ, quibus si a subditis suffraganeorum resistitur, vel non patetur, non possunt eos citare c. 1. de pan. & remiss. in 6. vbi Franc. dicit procedere pro quolibet opere pio. Imol. in clem. abusionibus. nu. 28. & Card. Zab. nu. 9. eod. titul. & de operibus pijs vide glo. in capitu. fin. in verbo Calibus eod. titul. de panit. & remiss. Ideoque licet Archiepiscopus punire possit subditos suffraganeorum impediētes eum vel eius officiales in iurisdictione contentiosa, vel quasi. c. 1. de pan. in 6. non tamen poterit iurisdictionem exercere contra ipsos subditos suffraganeorum impediētes eum, vel eius officiales circa charitatem, & exhortationem, sed bene potest Archiepiscopus coercere suffraganeos, & eorū officiales si absque causa iusta non permittunt, cum potestas ipsorum Archiepiscoporum circa exhortationem esseat alias delusoria, vel quia sunt iudices suffraganeorum, & eorum officiarum. Franc. in d. cap. 1. in 3. not. de pan. & remiss. in 6. Imo. & Card. Zab. in d. clem. abusionibus. nu. 8. & Bonif. de Vitali nu. 62. Ipsi tamen quæstores debent literas Archiepiscopi ostendere Dicecesano, qui habebit illas examinare, quo facto debet facere incorporari in literis episcopi, & tales literæ Archiepiscopi & episcopi concessæ quæstoribus erunt exhortatorix, non autem compulsiuæ Imo. in d. clem. abusionibus. nu. 28. De forma autem literarum, & qua-

F les

les debeant esse quæstiones, habetur in cap. cum ex eo de panit. & remiss. Dum hic dicitur, quod tenentur ostendere literas suffraganeo consului in simili Archiepiscopum non posse propria auctoritate affigere cedulones contra excommunicatos, & publicatos ab ipso in sua Metropolitana, in ecclesiis suffraganeorum, sed debet eis scribere, ut publicentur, & affigantur iux. cap. curæ tit. 11. q. 3. cuius literis creditur e. ad probandum, de sent. & re iudi. & cum sit eius superior tenetur obedire nisi sint notorie iniustæ. glo. in c. vnic. §. eorundem in ver. requisisti, & ibi Doct. præsertim Vitali. de for. comp. His quæstionibus non obstat Conc. Trid. sess. 5. de refor. c. 2. & sess. 21. de refor. c. 11. & sess. vlti. in Decr. de Indulg. quia loquitur Concilium de pravis eleemosynarum quæstionibus quorum abusus narrantur in d. clem. abusionibus. Nauar. in cons. 33. de panit. & remiss. in nouis, & hodie est penitus abolitum istud nomen quæstorum per Conc. Trid. in d. c. 9. sed debent nuncupari collectores ut extat declaratio. & debent habere qualitates prout in d. c. cum ex eo. adeo quod hodie per Conc. Trid. dicta auctoritas fundata in d. c. de pan. & rem. in 6. remanet intacta.

XXVII. Auctoritas est, ut Archiepiscopus possit mittere edictum per totam Prouinciam suam in catibus ad suam iurisdictionem pertinentibus cap. 1. vbi not. Gem. & Franc. de supplen. hegl. pralat. in 6. congruum tamen esset scribere episcopo, vel eo absente Vicario generali ut illud publicari, & affigi faciant ad valuas ecclesiæ Cathedralis vel alibi, ita vidi obseruari in publicatione edicti Concilij Prouincialis, quod quolibet triennio tenetur Archiepiscopus celebrare vigore decreti Conc. Trid. sess. 24. cap. 2.

XXVIII. auctoritas est, quia Archiepiscopus de iure communi potest ante se deferri facere crucem per totam suam Prouinciam: quod amplia etiam si locus esset exemptus vigore constitutionis editæ in Conc. gene. Viennensi relato in clem. Archiepiscopo de privileg. & ante poterat per prouinciam, habetur in cap. 1. ut lit. pen. & ibi Abb. sed ut possit libere in loco exempto hoc fuit inductum per d. clem. vbi Card. Zaba. sub num. 5. etiam dicit quod delatio Crucis, licet non sit contentiosa iurisdictionis, est tamen insigne sapiens superioritatem, & posse in loco exempto vti insignis voluntaria iurisdictionis, & honoris, quem sequitur Vitali. in 3. not. dicens quod delatio Crucis significat quandam præminentiam eius, qui ante se illam facit deferre, idem tenet Abb. in d. cap. 1. sub num. 7. ut lit. pen. Card. in d. cle. & Doct. dicunt hoc ei concedi propter reliquias præcedentis subiectionis, cum per exemptionem talia loca non desinant esse in Prouincia vel diocesi, ius namque reuerentiæ nunquā tollitur per exemptionem, & ideo ecclesia exempta seu liberata tenetur nihilominus exhibere reuerentiā episcopo, & ire ei obuiam processionaliter more aliorum. Feli. in c. cum non liceat, sub num. 2. de præscript. Vide Ceremoniale episcoporum nuper editum, capitu. 2. lib. 1. Crucis enim prælatio illius cui præfertur, præcipuam quandam dignitatem demonstrat, explicat Fiuizanus in commentario de ritu sanctissimæ Crucis Romano Pontifici præferendæ lib. 3. capitu. 7. vbi eo. lib. capitu. 1. refert, eius significatus. Quid vero significet delatio Crucis in funere, declarat Vitali. in d. cle. & quid in processionibus Rationa. diui. lib. 6. cap. 102. num. 8. Amplia ut possit Archiepiscopus etiam quando non visitat Card. in d. cle. num. 8. multo magis quando visitat locum exemptum in sua diocesi vel Prouincia uti Sedis Apostolicæ delegatus, nam d. clem. generaliter loquitur, & verbum declinanti ad locum exemptum, de quo in d. clem. etiam in visitatione verificatur cap. cum ex officij, de præscript. quem text. allegat glof. in d. clem. & exemptis nullum fit ex hoc

hoc præiudicium vt in d.clem.expresse dicitur. Limita nisi esset præfens legatus Papæ, quia tunc nec Patriarcha, capitul. antiqua, de priuileg. vel præfens Cardinalis non legatus vel nuncius cum facultate legati de latere vt cæremo. episc. cap. 3. vbi de habitu ordinario Archiepiscopi, & episcopi in sua Prouincia, diocæsi, & ciuitate.

XXIX. auctoritas est, quod Archiepiscopus de iure communi potest benedicere populo per totam Prouinciam, quod amplia etiam in loco exempto per d. clem. Archiepiscopo, de priuileg. & per talem benedictionem delentur ventalia, & intellige tam de benedictione solèni per illa verba sit nomen Domini benedictum, vt inquit gloss. quam simplici, quam iterando præstant, vt ibidem per Card. & Doct. ita etiam expresse habetur in Cæremo. episc. cap. 4.

XXX. auctoritas est posse Archiepiscopum diuina officia in Pontificalibus celebrare, in Prouincia etiam in loco exempto, & ab alijs in sua præsentia sine Pontificalibus celebrari facere d. clem. Archiepiscopo, & potest vtj pallio diebus tamen permissis illo vtj. gloss. ibidem, computatur enim inter Pontificalia, & indistincte per d. clement. permittitur, inquit Card. sub num. 10. & tenent Anchar. num. 3. Imo. num. 6. Vitali. num. 16. & ceteri Doct. in d. clem. & Pavi. de visita. par. 2. cap. 4. Ampliatur vt pro celebratione in Pontificalibus possit collocare sedem, quia spectat ad honorem episcopalem, & est de accessorijs ad celebrationem, & his pontificalibus vtitur sine iurisdictionis exercitio vel officio, vt missam celebrando, & prædicando, sed si iurisdictione vel officio vti vellet, id non poterit sine licentia episcopi, uel superioris loci exempti, vt ordinare, chrismare, degradare, vel similia faciendo. gloss. est celebris, & magistra. in d. clement. Archiepiscopo, quam communiter sequuntur omnes Doctores, & Pavi. de visita. par. 2. q. 4. Id amplia etiam si vellet hoc exercere in subditum suum non solum in loco exempto, sed etiam in diocæsi sui suffraganei Couar. pract. quæstion. capitul. 9. sub num. 2. quod etiam amplia, vt non possit Arch. episcopus etiam extra Pontificalia exercere ea quæ sunt iurisdictionis contentiosa, vt excommunicare, iudicare, & alia similia. cap. 1. de offic. ordi. in 6. nisi in casibus a iure expressis Card. in d. clem. §. simili. sub num. 2. D. xi. supra auctorit. 18. sub nu. 15. & ideo quando vellet in sua præsentia ab alio celebrari facere in Pontificalibus, esset auctoritative de mandate, & iurisdictionem exercere, quod non potest non solum in loco exempto, ut declarant Ancha. nu. 4. Imo. nu. 9. & Card. in d. §. q. 7. sed etiam in Prouincia suffraganea. Card. in d. clem. in prin. num. 2.

Amplia hanc auctoritatem multo magis posse Archiepiscopum diuina officia priuatim, uel publice in Prouincia audire etiam in loco exempto d. clement. Archiepiscopo. & hoc eis competebat et extra Prouinciam sine Pontificalibus, & cuilibet episcopo extra Diocæsim per capitul. final. de priuileg. in 6. ut animaduertit Cardinal. in d. clem. sub num. 3. sed hodie quo ad locum seruanda est dispositio Concilii Tridenti. sess. 2. capit. quarto. uersiculo, ne patiantur, contra quam dispositionem non potest loci ordinarius dare licentiam Nau. consil. 1. de const. num. 79. in antiq.

Notandum quod in casibus in quibus potest Archiepiscopus uel episcopus in locis exemptis exercere uigore huius clem. si de facto prohibeatur, ita quod exempti eis resistent, non poterunt in eos animaduertere, sed debent agere coram superiore exemptorū, qui eos coget ad parendū huic constitutioni & non parentes puniet Cardinal. in d. clement. §. fin. in fin. Vitali. num. 56. extra locum exemptum in Prouincia poterit ipse Archiepiscopus procedere ut dixi supra 21. Auctor. d.

*in Sa-
ere con-
Srega-
tionis
relatiū
infra in
verbo
priuile-
giarē
gulariū
sub die
X. Junij
1603.
Latium.*

Alia quæ potest Archiepiscopus vel episcopus in loco exempto tam vti ordina-
rius quam vti Sedis Apostolicæ Delegatus vigore Decretorum Conc. Trid. di-
cam infra in ver. exemptio.

XXXI. auctoritas est, quia Archiepiscopus in Prouincia sua, potest con-
cedere indulgentias secundum formam Conc. General. cap. nostro de pœnit.
& remiss. cap. 1. eod. tit. in 6. de quo Conc. habetur in cap. cum ex eo. eod. tit.
Notandum tamen est secundum Nauar. in tract. de Iubilæo, & Indulg. not. 31.
num. 13. fol. 156. quod episcopi, & superiores non possunt concedere Indul-
gentias non subditis, exceptis primo exemptis sui episcopatus; exceptis secun-
do ijs, quibus a superioribus suis facta est facultas eas quærendi; exceptis ter-
tio saltem mediate subiectis, quales sunt subditi suffraganeorum, respectu
Archiepiscopi. His enim Archiepiscopus concedit d. capitu. nostro de pœnit. ita
Nau. loco præalleg. Sed quod in loco exempto episcopus, seu Archiepisco-
pus non possit concedere Indulgentias, cum sit dignitatis, & iurisdictionis
episcopalis, tenet Card. Zab. in clem. Archiepiscopo in §. sit tamen, a num. 4. vbi
Anchar. num. 6. & Vitali. num. 66.

XXXII. auctoritas est, vt Archiepiscopus intra quamlibet ecclesiam Pro-
uincia suæ possit vti pallio cap. 1. de aucto. & vsu pal. etiam in loco exempto.
gloss. in d. clem. Archiepiscopo, de priuile. Abb. in capitu. 1. de aucto. & vsu pal.
& quia Pontificalis officij plenitudo confertur per pallium antequam obtine-
rit pallium, licet sit consecratus, non sortitur nomen Archiepiscopi, vel Pri-
matis, aut Patriarchæ, & non poterit episcopos consecrare, nec conuocare ad
Concilium, nec christiana conficere, nec ecclesias dedicare, nec clericos ordinare
a etiam si pallium in alio Archiepiscopatu habuisset, cum oporteat petere no-
uum pallium: Potest tamen quando vult Missam sine pallio & sandalijs cele-
brare, potest etiam huiusmodi consecrationes ante pallij receptionem alteri
committere, dummodo non sit in mora petendi pallium; nec ante habitum
pallium, potest Metropolitanus ante se crucem deferre, sed tantum post se, nec
potest Archiepiscopus vel Patriarcha vti pallio extra suam Prouinciam vel Pa-
triarchatum, & non omni tempore, sed tantum in ecclesia in Missarum solen-
nibus, in festis præcipuis, non in processionibus, neque in Missis pro defunctis,
& est personale, & ideo accommodari non potest, nec in morte alicui relin-
qui, sed Archiepiscopus, vel Patriarcha cum eo sepeliri debet, vt dicitur in
Pontificali Romano sub rub. de pallio, vbi exprimuntur etiam dies, quibus pal-
lio vti potest. Probantur prædicta omnia in dist. 100. & in d. ut. de aucto. & vsu
pall. per totum, & in c. suffraganeis. & in c. quod sicut §. super eo. de elect. c. 3. in fi.
de postu. pralat. De pallio Patriarchæ, vide cap. antiqua de priuile. & de electio. in
Archiepiscopum, & confirmato quid exercere possit, vide gl. in c. 1. de transf. episc.
& in d. c. suffraganeis.

Notandum quod licet hodie Archiepiscopus non visitet Prouinciam vt
proxime dicam, tamen potest vti prædictis auctoritatibus 28. 29. 30. 31.
& 32. non enim sequitur, non visitat, ergo non potest vti, quia etiam
extra actum visitationis possunt prædicta exerceri, non enim probat hoc esse,
quod ab hoc contingit ab esse. neque natales C. de prob. tum quia locum exem-
ptum Archiepiscopus non visitat, & tamen in eo vtitur d. clem. Archiepiscopo,
de pri.

Præterea per Decreta Conc. Trid. prædicta Archiepiscopo non prohiben-
tur, quæ ei competunt iure communi vigore etiam Conciliorum genera-
lium,

lium, & non ex privilegio speciali, exemptis habentibus privilegium, fuit derogatum in hoc per d. clem. Archiepiscopo, quæ ideo fuit situata sub tit. de privileg. respectu exemptorum privilegiatorum, sibi non obstante quocunque privilegio, tamen com muni præsertim dispositioni Concilii non censetur derogatum nisi expresse dicatur e ex parte, de cappel. mo. ideoque prædictis non obstat Concil. Trid. sess. 6. cap. 5. de refor. quia loquitur de Pontificalibus cum exercitio, ut de collatione ordinum, & de episcopo ordinare volente etiam prætextu privilegij ordinandi extra suam diocesim, prout erant ante Conc. Trid. multi titulares episcopi, & ordinabant ubique volebant sine episcopi illius loci consensu, & ita dicit Navar. conf. 21. de temp. ordi. in antiq. qui in consil. 69. de sent. excommuni. in antiq. extendit etiam ad episcopum qui in aliena diocesi sine licentia consecravit calices, & benedixit corporalia, & episcopus eicumscripso privilegio etiam ante Concilium non poterat per cap. episcopus, 7. q. 1. ac Archiepiscopus etiam vigore prædictarum auctoritatum ante Concilium non poterat ordinare in diocesi suffraganei etiam subditum suam nec alia exercere. d. c. 1. de off. ordi. in 6. & 9. q. 3. per totum, ut dictum fuit supra. Insuper licet diocesis suffraganei non dicatur diocesis Archiepiscopi, tamen est de eius Provincia suffraganea, & in ea habet iurisdictionem ordinariam Metropolitanam Archid. in c. per singulas. 9. q. 2. num. 4. Bott. de synod. epi. par. 3. art. 2. num. 27. sollicitudo namque totius Provinciae Metropolitana commissa est dixi supra autho. 9. sub num. 6. & authorit. 20. & est suffraganei superior, & iudex eius subditorum in casibus sibi a iure permissis, ut late etiam fuit demonstratum autho. 16. num. 10. & autho. 17. num. 12. & autho. 18. sub num. 16. Non est ergo iudicandum de Archiepiscopo sicut de episcopo alieno, & sic remanent prædictæ auctoritates intactæ secundum dispositionem iuris communis, & non correctæ per Concil. Trid. sess. 6. capitul. 5. Igitur Archiepiscopus in quolibet loco suæ Provinciae etiam exempto, non obstante quocunque privilegio contrario, potest facere ante se libere portari Crucem, benedicere populo, & audire publice vel privatim divina officia, & in Pontificalibus celebrare, & coram se facere celebrari sine Pontificalibus tamen. d. clem. Archiepiscopo, de privileg.

a **ADDITIO.** Licet episcopus possit ministrare illa, quæ sunt ordinis, tamen postquam fuerit in Archiepiscopum promotus, & nondum pallium consequutus, non potest ordines conferre, ut episcopus, nec Archiepiscopus: & istud est verum de clericis sui Archiepiscopatus, quia tunc videtur conferre ordines iure suo, & tanquam Archiepiscopus in subditum suum, & in collatione ordinum in sua diocesi & Provincia utitur pallio, quod adhuc non habuit. Ita intelligitur tex. in d. cap. quod sicut, & præterea, in fine, de elect. Potest tamen ante receptum pallium alteri committere glo in c. de transl. episc. Alios tamen clericos potest ordinare si sit inuitatus ab alio episcopo, & nomine illius, alia episcopalia exercere, & ratio est, quia illud non videtur facere iure suo & tanquam Archiepiscopus sed ut simplex episcopus, tum quia etsi habuisse pallium, non posset eo extra Provinciam suam uti ita colligitur ex dictis per Innoc. Zabar & Ancha in d. c. quod sicut, & præterea, & in c. suffraganeis, eo tit. de elect.

Item Archiepiscopus, qui renunciauit Archiepiscopatu, & sic loco, & non dignitati, non potest exercere Pontificalia cum pallio in diocesi & Provincia renunciata etiam cum consensu Archiepiscopi successoris, & suffraganeorum, sed tantum exercere Pontificalia sine pallio cum consensu prædictorum quemadmodum in alijs dic-

cesibus, de consensu diacesanorum, quia illo pallio amplius vti non potest, sed debet retinere penes se, & cum eo sepeliri, vt per Docto. loc. cita. & facit tex. in c. ad supplicationem, de renunc. Pari. de resigna. benef. lib. 1. q. 17.

Item ante receptionem pallij nihil interim de ecclesia Prouentibus recipere potest, vt in extrauag. communi prima de elect. in fine & pallij traditio per obiectum criminis, vel defectus retardari non debet, nisi obijciens praestito iuramento offerat se promptam de obiectis facere fidem, vt in extrauag. communi vnica, de auth. & usu Pall.

XXXIII. auctoritas est, nam Archiepiscopus potest visitare Prouinciam, & procuracionem a subditis suffraganeorum suorum exigere c. cum Apostolus, ibi glo. in verbo Archiepiscopi. c. sopita, & c. super eo, & c. cum nuper. de censib. c. cum ex officijs, de praescript. c. 1. & c. fin. de cens. in 6. vbi dicitur quod Archiepiscopus dum u. sitat Prouinciam, potest confessiones subditorum suffraganeorum audire, & absolueret confitentes, & ipsis penitentias iniungere salutaris, & poterit absolueret a casibus episcopo reseruatis, & censuris. Pauli. de vilita. par. 2. q. 4. & dispensare in foro conscientiae Abb. in c. ad extirpanda, de fil. presb. Non potest ordinare, neq; concedere literas dimissoriales quia non reperitur a iure ei permillum Franc. & Gemin. in d. c. si. neq; chrisma vt per Petr. Subert. in tract. de cultura vitae Dei par. 1. c. 9. Non poterit exercere iurisdictionem fori contentiosum in subditos episcopi suffraganei nisi in duobus casibus, in criminibus notis, & contra impediens eius iurisdictionem. vt per Soci. de vilita. sub nu. 29. & dictum fuit supra aucto. 21. & 24. Hodie vero per Conc. Trid. sess. 24. de refor. c. 3. non potest visitare dioceses suffraganeorum nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali, & tunc visitando habebit easdem facultates, quas ante Conc. de iure communi habebat, vt ex praalleg. iur. nec non alia quae a Concil. Prouinciali, in specie ei committerentur iuxta facultatem, quem habet a iure Conc. Prouinciale.

XXXIV. auctoritas est, quia Metropolitanus potest per totam Prouinciam suam praedicationis officium aliquibus interdiceret, prout in c. tuarum, de priuileg.

XXXV. auctoritas est, nam Metropolitanus potest confirmare electum confirmandum ab episcopo suffraganeo, si ecclesia suffraganea vacat, si tamen est consuetudo c. sicut tuis, & ibi gl. in ver. ad Coloniensem, de simo.

XXXVI. auctoritas est, vt Metropolitanus possit deputare Vicarium, seu officialem in ecclesia suffraganea, si infra octo dies post mortem episcopi Capitulum non prouiderit ex decreto Sacri Concil. Trid. sess. 24. de refor. generali c. 18. & emolumenta sede vacante erunt successoris, & non Capituli. clem. statutum, de electio. In quibus hodie in Regno Neapolitano regulariter succedit Camera Apostolica, electio tamen Vicarii debet fieri de capitulari persona, si idonea ibi reperiatur c. ne pro defectu, & ibi glo. de elect. & in c. nullus in uniuers. 60. dist. sed non de necessitate, vt infra in verbo Capitulum sede vacante nu. 6.

XXXVII. auctoritas est, quia Metropolitanus tanquam Sedis Apostolicae Delegatus, potest compellere Abbates & Regulares praelatos negligentes, vt praedictio Euangelij fiat in ecclesijs parochialibus subiectis monasteriis in nulla die celi existentibus, in cuius Prouincia dioceses ipsae sitae sunt ex decreto eiusdem Conc. sess. 5. de refor. c. 2. Item Metropolitanus tanquam Sedis Apostolicae Delegatus potest conuocare Regulares in cuius Prouincia monasteria sub immediata Sedis

Sedis Apostolicae protectione sita sunt, negligentes exequi Decretum eiusdem Conc. sess. 27. de refor. cap. 8. de regul. de quo late per Nauar. conf. 83. de regular.

XXXVIII. auctoritas, quia metropolitanus cum duob. antiquiorib. suffraganeis potest in Prouincia erigere vnum, aut plura collegia seminarii ob ecclesiarum paupertate, iuxta Decretum eiusdem Conc. sess. 23. de refor. c. 18.

XXXIX. auctoritas, nam Archiepiscopus potest in casibus sibi permissis reum exulare extra Prouinciam cap. 2. de arbitr. An vero possit relegare extra Prouinciam quando in Prouincia, seu diocesi metropolitana non extat insula, & an tunc sententia operetur extra territorium, vide Felin. in c. postulasti. sub nu. 2. de for. comp.

XL. auctoritas est, quia licet Archiepiscopus non dispense cum subditis suffraganeorum suorum, vt per Doct. in c. ad extirpandas, de fil. presbyt. tamen in casibus in quibus potest iudicare, poterit etiam dispensare Felin. in c. pastoralis. nu. 7. de off. ord. & in quibus casibus possit Archiepiscopus dispensare vide Burgas. de Irreg. p. 3. in tit. de dispen. Archiep. fol. 76.

ADDITIO. Burgas. in loco preallegato tenet, quod Archiepiscopus dum visitat diocesim suffraganei audiendo confessiones in penitentialibus potest dispensare in foro conscientie, idem dicit Abb. in c. ad extirpandas de fil. presb. & dictum fuit supra aucto. 33. Item quando in foro exteriori dispensatio est debita ratione causa & persona debet remittere ad suffraganeum eius subditum, vt dispense cum eo, quo recusante vel negligente Archiepiscopus dispensebit. quod intellige vt dictum fuit supra aucto. 19. Item vbiunque suffraganeus culpa sua ius dispensandi perdidisset potest Archiepiscopus dispensare. Item quando episcopus est suspensus ad tempus & dispensatio pro magno bono fiendo, vel magno scandalo vitando celeritate requireret, tali casu fit deuolutio ad Metropolitanum, ita per Burg. vbi supra qui multa allegat.

Alius casus est, quod si ecclesia Cathedralis non habet capitulum actu, sed habitu, & quando nullus canonicus est in sacris in ecclesia suffraganea, tunc Metropolitanus potest exercere iurisdictionem, & vacante sede Metropolitana, Capitulum Metropolitanum ita per Pavi. de off. & pot. Cap. sed va. par. 1. q. 10. sub nu. 5. Item quando est discordia inter episcopos suffraganeos super perceptione iurium episcopaliurum in ecclesia, qua est sita in confinibus duarum diocesum, potest Metropolitanus eos cogere vt concordent, Bellenci. in tract. de charita. sub si. q. 52. Item Archiepiscopus habet iurisdictionem in subditos suffraganeos, quando clericus publice tenet illicite ecclesia vt in terminis c. ad extirpandas, de fil. presbyt. dictum fuit sup. aucto. 20.

Et licet Archiepiscopus nihil possit in diocesibus suffraganeorum nisi in casibus a iure expressis, an idem sit in similibus vide Felin. in c. pastoralis. sub num. 3. de rescrip. vbi videtur tenere esse periculosum hoc dicere.

Hac breuiter non sine magno labore recollegisse sufficiat de Catibus Archiepiscopo competentibus in iure expressis, vltra glo. Abb. & Felin. in d. c. pastoralis, de off. ordi. glo. in summa, & in c. conquestus 9. q. 3. & glo. Host. & Doct. in capitu. 1. de suppl. negl. pralat. in 6. & per eundem Host. in summa de off. ordin. & Pavi. de visita. par. 1. quaest. 10. num. 50. Lancell. Corrad. in templo omnium iudi. lib. 2. c. 4. in tit. de Archiepiscopo. Ceteras vero auctoritates lector suppleat.

His tamen quadraginta auctoritatibus puto fuisse satisfactum hodie die 9.

Martii 1585. In festiuitate Sanctorum Quadraginta martyrum familiae meae Protectorum; est. n. in honore hic numerus, vt legitur in lectionibus istorum Sanctorum.

Archiepiscopus autem his, & alijs auctoritatibus in calib. a iure permixtis expressis vtendo, moneo esse memores de dicto Apostoli (vt non dominantes in Clericum) relato a Gratiano in c. quia. 10. q. 3. & legitur in epistola in festiuitate Sancti Apollinaris die 23. Iulii.

Fuit autem iste Tractatus deinde Neap. Impressus in anno 1586. simul cum alio tractatu, sic inscripto de Concilio Prouinciali, & auctoritates Archiepiscopi in suffraganeos, eorumque subditos, & in tota Prouincia tractatus auctore Stephano Quaranta V. I. D. Canonico Neapolitano. & c.

*Cognit.
tit. de
off. ordi-
narij.*

A R C H I V V S.
PRÆTER Summissas sciendū est, quod bonorum ecclesiasticorum Archiuū tenentur facere Praelati in eorum diocesis, & administratores ecclesiarum ex Constitutione Sixti V. incip. Prouida.

Romani Pontificis circumspectio, & infra. Mandantes vniuersis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, episcopis, Abbatibus, alijsque Praelatis, & Praesidentibus ecclesiarum, Monasteriorum, vniuersitatum, collegiorum, & Praeceptoriarum maiorum, ac similium ecclesiasticarum dignitatum quocunque nomine censeantur, saecularium, & quorumuis ordinum, ac militiarum regularium, nobis, & Sedi Apostolicae immediate subiectorum, siue nullius sint Diocesis, siue alias quomodolibet exempta existant, dum tamen ordinariam in subditos, aut quasi episcopalem iurisdictionem, de iure, consuetudine, aut priuilegio habeant, aut exerceant per Italiam constitutis, vt loco Arbitrij generalis ecclesiastici sui per nos suppressi, ipsi & eorum vnusquisque qui haecenus inuentaria huiusmodi non confecerunt, debeant omnino intra annum, a die quo praesentes nostrae ad eorum notitiam peruenerint, omnium, & quorumcūque bonorum immobilium, censuum, canonum liuellorū, prouentuum annuorum iurium, iurisdictionum, ac priuilegiorum, & scripturarum quae eis eorumque arbitrio a notatione digna videbuntur Ecclesias, monasteria, collegia, vniuersitates, Praeceptorias maiores, & dignitates, quibus ipsi respectiue praesunt pertinentium, & in quorū possessione existunt inuentaria diligenter conficere, & deinde quicunque eorum in regimine, seu administratione ecclesiarum monasteriorum, collegiorū vniuersitatum, & Praeceptoriarum maiorum, seu in dignitatibus huiusmodi successores fuerint, simili ita annum a die habite possessionis similia inuentaria de nouo conficere, seu renouare teneantur. Curēt praeterea sine vlla impensa grauamine, ea autem aut solutione suorum subditorum per omnes, & singulos, qui vel eorum iurisdictioni quomodolibet subiecti sunt, vel in eorum Ciuitatibus, Diocesis, & districtibus, respectiue existunt, etiam si exempti, & pariter nobis, ac dictae Sedi immediate subditi esse noscuntur, Abbates, Prepositos, Priores, Vicarios Guardianos, Abbatissas, Priorissas, & cuiuscunque ecclesiae, vel pii loci saeculares, vel regulares, & alios quocunque titulo, & nomine praefectos vtriusque sexus bona stabilia, iura, census, redditus, & prouentus quomodolibet possidentes, ceterasque personas ecclesiasticas quascunque dignitates, personatus administrationes, vel officia, aut beneficia ecclesiastica cum cura, & sine cura saecularia, & quorumuis ordinum regularia in quibusuis, ecclesiis, seu ipsas parochiales, aut alias ecclesias in utulum, vel commendam, aut alias quomodolibet